

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag und Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark.. vierteljährlich RM 1,20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, im Altreich: RM 1,20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr. — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 18 - IV. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 6. Mai 1944

Einzelpreis 10 Rpf

Izjalovljena sovražna špekulacija

Anglo-ameriška agitacija ne more omajati nemškega naroda
Izkušnje leta 1918 so izučile nemški narod
Borba se bo nadaljevala do zmage nemškega orožja

Generalfeldmarschall Model bei ungarischen Verbänden

Der Oberbefehlshaber einer Heeresgruppe, Schwererträger Generalfeldmarschall Model, besichtigte kürzlich zusammen mit Generaloberst Vitez Edler von Lakatos, Führer einer ungarischen Armee an der Ostfront, ein im Raum von Stanislau eingesetztes ungarisches Schützenregiment. — Unser Bild zeigt: Der Generalfeldmarschall begrüßt den Kommandeur des Regiments
PK-Kriegsbericht Paul (Sch)

V istem času, ko se odigrava nad zapadom Evrope in nad Nemčijo ter evropskim jugovzhodom ofenziva anglo-ameriškega letalskega terorja, ki naj bi v smislu sovražnih naporov zlomila odporno silo Nemčije in Evrope, deluje s polno paro tudi sovražna agitacija. Nekaj časa je ta agitacija grozila divje in na vse pretege. Ko so na sovražni strani uvideli, da z grožnjami nič ne opravijo, ker se nemški narod s svojim strumnim vodstvom zanje niti ne zmeni, so začeli navijati druge strune. Grožnjam so sledili sirenski glasovi v obliki dobrohotnega prigovarjanja. Uvidevajoč, da nemški narod — vaje borbe za svoj obstanek — odklanja vsako bežno misel kakega jalovega kompromisa, je začela sovražna agitacija z vsemi razpoložljivimi sredstvi modernega poročevanja prigovarjati nemškemu narodu, naj že vendar opusti nadaljnji odpor, češ, da je vojno pravzaprav itak že izgubil. V svoji nesramnosti je anglosaška agitacija s prstom pokazala na Italijo in mislila na Viktor Emanuela in njegovega krivoprišnega maršala, zopet prigovarjajoč nemškemu narodu, da je Italija storila prav, ko je kapitulirala in da bi naj tudi Nemčija položila svoje orožje.

Anglo-ameriška agitacija, kateri pa boljše viki prav pridno in grozilno sekundirajo, je v velikanski zmoti. Kakor so se anglosaški vojskovodje zmotili v zadevi letalskega terorja, misleč, da bodo spričo ruševin mnogih

nemških mest spravili nemški narod na kolena, tako in še bolj se je zmotila sovražna agitacija. Predvsem je pozabila ta agitacija, da se nemški narod ne bori v prvi, temveč že v drugi svetovni vojni za svoje življenje in za svoj prostor pod svobodnim soncem. Leta 1918 je doživel nemški narod marsikaj, predvsem pa si je takrat nabral dragocenih izkušenj za vse svoje poznejše življenje. Nemški narod ima nepobitne dokaze, da l. 1918 vojaško ni bil poražen in da je bil uspeh antante visel na tanki nitki, ki bi se bila prav gotovo vtrgala, ako nemška domovina takrat ne bi bila z izdajstvom in sabotažo preprečila zadnjega nemškega vojnega napora za izvojevanje dokončne zmage. Winston Churchill je v nekem članku, ki ga je napisal 12. januarja 1919, sam priznal, da je postopala Nemčija brezsmiselno, ko je — v povsem drugačnih razmerah — tik pred svojo zmago pod vtisom sovražne agitacije z Wilsonovimi točkami položila orožje. V listu »Sunday Pictorial« je Churchill takrat zapisal sledeče: »Ali smem povedati? Jedva smo prebrodili. Čim več nam je znanega o borbi, tem večje je naše spoznanje, da je visel naš uspeh na majhni, tanki nitki. To je bila enaka dirka do konca.«

Komaj je nemški narod l. 1918 položil orožje, so se začeli vrstiti dogodki in možnosti, ki bi bile lahko vplivale silno razbremenilno za Nemčijo, če bi se bila takrat še nahajala v boju. Nasprotnik je bil takrat vojne sit do grla, vojna utrujenost je bila pri sovražnikih na višku. Nemčija bi bila takrat porazila svoje nasprotnike, ako bi bila brezobzirno napregla vse svoje zadnje sile in prisilila sovražnika k zadnji bitki. Takoj po nemški kapitulaciji, ki je napolnila srca vseh nemških rodoljubov z brezprimerno žalostjo in gnevom, se je začela odigravati tragedija nemškega političnega poraza, kajti vojaško — kakor že omenjeno — Nemčija ni bila premagana. Anglija je s svojimi zavezniki najprej vkradla nemško privatno lastnino v tujini. Kljub kapitulaciji so nadaljevali gladovno blokado, da bi tako izstradali nemške žene in deco. Sovražstvo do vsega, kar je bilo nemškega, je v tistih dneh prekipelo do vrhunca, ko je antanta prepovedala celo uvoz zdravil za nemške otroške bolnišnice. Prepozno je takrat spoznal nemški svet bridko resnico, da to ni bila nikaka vojna viteških narodov, temveč pravecato iztrebljevanje nemškega naroda. To spoznanje so pozneje utrdile strahovite reparacije, ki so jih naložili v vseh možnih oblikah nemškemu narodu. Ničesar niso storili takratni zavezniki, da bi omilili v Nemčiji brezposelnost, glad, bedo in hiranje mladine. Na tisoče ljudi je takrat v Nemčiji vsled splošne bede končalo svoje jadno življenje s samomorom.

Eingreif-Verbände am Atlantikwall

Durch eine Ortschaft des rückwärtigen Gebietes rollen Sturmgeschütze. In kürzester Zeit können sie an die Schwerpunkte feindlicher Landungsversuche — vor allem aus der Luft — gebracht werden.

PK-Kriegsbericht Kurth (Sch—PBZ)

Nemški terenski uspehi med Karpati in Dnjestrom

Uspešno nemško napredovanje v področju Kovela - Izjalovljeni sovjetski poskusi prodora Krvave izgube banditov na Balkanu

27. april: V sevastopolskem področju so se odigrali dne 26. t. m. brezuspešni lokalni napadi sovjetov. Ob spodnjem Dnjestru so nadaljevali boljševiki svoje napade. Vsi sovražni poskusi prodora nemške fronte so bili razbiti ob izredno visokih izgubah za sovražnika. Nemško letalstvo je z uspehom posegalo v boje na zemlji. Severno od Jassy-ja so pričeli Sovjeti napadati z močnimi silami. Ti napadi so se razbili ob žilavem odporu nemških in romunskih čet. Zapahnenih je bilo par lokalnih vdorov.

28. april: V koncentričnem ognju nemškega orožja so se zrušili v sevastopolskem področju vsi lokalni napadi boljševikov. Ob spodnjem Dnjestru je skušal sovražnik ves dan brez uspeha razširjevati svoja mostišča.

Zgodovina, ki je najboljša učiteljica narodov, je dokazala, da so leta 1918 pravilno postopali samo turški generali pod vodstvom nesmrtnega gazija Mustafa Kemala. Ne ozi-raje se na izčrpnost turškega naroda so v pravilnem spoznanju situacije nadaljevali vojno v Mali Aziji, odklanjajoč vsak poziv v smeri brezpogojne kapitulacije. Tudi po porazih so se ti rodoljubi postavili na stališče: »Ni več obrambne črte, dobro, sedaj je čela domovina ena sama obrambna črta!« Mala Azija je postala grob invazorjev in tako so izvojevali svojemu narodu svobodo, ki jo je spoštoval in jo spoštuje še danes ves svet.

Adolf Hitler in njegovi vodilni možje so ga- rantje, da se nemška napaka iz l. 1918 ne bo ponovila. V Angliji in v Zedinjenih drža- vah se pojavljajo znaki velike vojne utruje- nosti. Nemški narod pa ni tako neumen, da bi ga zamogli taki znaki varati. Nemški nar- od se zaveda, da je v sedanji dirki za zmago zadnji napor najtežji. Zmagal bo tisti, ki bo imel boljše živce, večjo vztrajnost in moč za zadnji udarec. Spomin na vse tisto ponižanje, ki ga je nemški narod doživel po Versailles-u, je najmočnejše gibanje nemškega naroda v sedanji borbi na življenje in smrt. Nemški narod se zaveda spričo daljnosežnosti se- danjega boja, da mu v slučaju poraza sovraž- niki ne bi prihranili ničesar, niti življenja. Sirenski glasovi sovražne agitacije so zaman. Nemško uho je zamašeno in ne mara poslu- šati zapeljivcev, ki pozabljajo, da so še ne- davno objavljali črno na belem groznje, ki se nič ne ujemajo z mikavnimi obljubami za slučaj morebitne kapitulacije. Sovražna agi- tacija je pozabljiva. Da ji osvežimo vsaj ne- koliko spomin, naj sledi, kar je zapisal an- gleški list »Picture Post« 9. avgusta 1939: »Da bi po tej vojni zavladal res pravi mir, ne sme na zemljevidu niti ostati od Nemčije.« List »Popular Science« je zapisal: »Iz nem- ških tvornic bo treba načrtno izropati vse stroje do jeklenih nosilcev tvorniških lop. To velja tudi za stroje nemškega rudarstva in plavžarstva. Nikdar več ne sme Nemčija iz- delovati orodjarskih strojev in sploh kakih izdelkov težke industrije.« V Hot Springsu so sklenili sovražniki, da Evropa v slučaju njenega poraza v bodoče ne bo smela več pridelovati žita, sladkorne pese in krompirja, da bi se tako povečali dobički ameriških far- marjev. Zid Kaufman je zahteval nasilno sterilizacijo Nemcev, da ne bi imeli več ni- kakega zaroda in boljševik Varga je posta- vil zahtevo, da se naj Nemce uporabi kot pri- silne delavce v Sovjetiji. To je samo par de- janskih groženj, ki bi se uresničile, ako bi nemški narod omagal. Da se to nikdar in ni- koli ne bo zgodilo, nam jamči Adolf Hitler, vseh Nemcev svetil vzor in voditelj.

Severno od Jassy-ja so se izjalovili ponovni poskusi prodora močnih sovražnih sil. Jugo- zapadno od Kovela so prodrele čete nemške vojske in Waffen-SS ob odličnem sodelovanju letalstva sistem sovražnih postojank ter po- tisnile boljševike iz odseka Turija. Težki od- redi nemškega letalstva so v pretekli noči razbijali dovozne komunikacijske zveze boljševikov v področju mesta Sarny. Na visokem severu su boljševiki napadali po močni artil- erijski pripravi, toda vsi ti sunki so bili od- biti ob zelo visokih izgubah za boljševike.

29. april: Ob spodnjem Dnjestru so izvo- jevale naše čete tudi večeraj, odbijajoč srdite sovražne napade, popolni obrambeni uspeh. V področju Jassy-ja se boljševikom kljub do- vajanju novih sil in podpori bojnega letal- stva ni posrečilo, prodreti nemške posto- janke. Nemške in romunske čete so odbile deloma v uspešnih protinapadih vse sovražne napade, uničujoč obenem številne sovjetske tanke. Jugozapadno od Kovela so nemške čete očistile teren, ki je bil zavzet preteklega dne, obenem pa so uničile neko obkoljeno boljševiško bojno skupino. Ujetih je bilo okrog 2000 mož, med njimi tudi komandant divizije s svojim štabom. Nemci so zaplenili mnogo orožja in vojnega materijala. Krvave izgube boljševikov so izredno visoke. V času od 26. do 28. aprila so izgubili boljševiki na vzhodni fronti 105 letal. Devet lastnih letal se v istem razdobju ni povrnilo.

30. april: Pred Sevastopolom in ob spo- dnjem Dnjestru so se vrstili 29. t. m. brezus- pešni lokalni napadi boljševikov. V Črnem morju je potopila nemška podmornica iz močno zavarovane spremljave tovorno ladjo in dvojico velikih vlačilcev. Zapadno od Sevas- topola je uničila neka varovalna ladja nem- ške mornarice nek boljševiški hitri čoln. V odseku Jassy so izvršile nemške čete ob od- lični podpori nemškega in romunskega letal- stva uspešne protinapade. Uničenih oziroma zaplenjenih je bilo poleg številnega drugega materijala 14 sovražnih tankov in 30 topov. Med Karpati in med Dnjestrom so pridobili nemški napadi kljub žilavemu odporu boljševikov terena. Madžarski odredi so odbili srdite sovražne protinapade. Prav tako so se izjalovili opetovani lokalni napadi boljševi- kov vzhodno od Polocka.

1. maj: Pred Sevastopolom in na fronti med izlivom Dnjestra ter med Karpati ni bilo nikakih večjih bojev. Južno od gornjega Dnje- stra ter jugozapadno od Kovela so zavoje- vale naše čete v trdih bojih nova področja. Nemško letalstvo je razbijalo v kovelskem področju baterijske postojanke, zbirališča tankov in boljševiških vozil. Razun številnih vozil je bilo pri tem uničenih 23 sovražnih topov. Močni odredi nemškega letalstva so v zadnji noči bombardirali boljševiško želez- niško križišče Zdobunovo. Obenem so nem- ški letalci uspešno razbijali boljševiške ko- munikacije na raznih odsekih južne fronte. Med Vitebskom in Polockom so bili zavrnjeni lokalni napadi boljševikov. Kjerkoli je so- vražnik pripravljval napade, so bile te pri- prave razbite z artilerijskim ognjem.

2. maj: Pred Sevastopolom ter med izli- vom Dnjestra in med Karpati so se izjalovili lokalni napadi boljševikov. Nemška bojna letalska brodogoja so izvrševala uspešne nizke napade proti boljševiškim vzletiščem na Kri- mu in na južnem odseku fronte. Uspešno so bila bombardirana zbirališča sovražnih tan- kov in čet severozapadno od Jassy-ja. Med Karpati in gornjim Dnjestrom so izvojevale nemške in madžarske čete novega terena.

Obenem so bili odbiti sovražni protinapadi, namenjeni novim nemškim postojankam. Jugo- zapadno od Kovela so naše čete ob odlični podpori letalstva razbile jače sovjetske na- pade, podprte s tanki in letalci. Odredi nem- škega letalstva so po noči bombardirali so- vražne dovozne kolodvore, zlasti Šepetovko, in celo vrsto transportnih vlakov. Na obeh straneh Vitebska so se izjalovili lokalni na- padi boljševikov. Na Balkanu so se nemške čete ob velikih vremenskih in terenskih težavah uspešno borile proti komunističnim tolpom. V srditih bojih so izgubili banditi meseca aprila nad 9000 mrtvih, 3700 ujetni- kov ter mnogo orožja in municije.

Karte zu den Abwehrkämpfen bei Sevastopol Scheri-Bilderdiest-M.

3. maj: Na obeh straneh srednjega Sereta so začeli sovjeti napadati dne 2. t. m. na ozki fronti z močnimi pehotnimi in oklopnimi oddelki ter z letalstvom. Nemške čete so pričakovale napad v tem odseku. Boljševiški poskusi prodora so preprečile nemške in romunske čete s svojim žilavim odporom ter s takojšnjimi protinapadi. V trdih bojih je bilo uničenih 160 sovjetskih tankov. Od teh so jih razbili 65 samo nemški in romunski letalci, ki so odlično posegali v suhozemne boje. Sovražnik je imal krvave in težke izgube. Med Karpati in gornjim Dnjestrom so se izjalovili lokalni napadi boljševikov. Madžarske čete so učinile več sovražnih edinic. Jugozapadno od Kovela je sovražnik nadaljeval svoje napade z ojačenimi silami. Vsi napadi so bili odbiti v srditih bojih.

Krvava drama v Počajevu

Iz Lublina poročajo: Blizu Zloczowa je bil ujet sovjetski poročnik Grigorij Melničuk, ki je pripadal v ujeništvu svoj doživljal v Počajevu blizu Kremeneca. Vas Počajev je znana po zgodovinski cerkvi, ki poseduje dragocene ikone in oltarne slike, keljše itd. Ko je Melničuk prispel v omenjeno vas, je zagledal v cerkvenem dvorišču veliko gručo ljudi. Melničuk se je podal na dvorišče pred cerkvo ter je ugotovil, da je kakih 10 do 15 členov GPU ropalo ikone in cerkvene paramente, ki so jih kopicili na dvorišču. V kotu dvorišča je bilo stisnjenih kakih 200 civilistov iz okolice. Stražili so jih težko oboroženi miličniki GPU. Ko so bile ikone nakopičene na dvorišču, so jih začeli očitveno pijani krvniki najnesramneje opljuvati in ponesnažiti pred očmi zastrašenih prebivalcev Počajeva. Zverine v človeški podobi so bile pijane in so mimo tega začele streljati po dvorišču. Po prvih streljih so padle že prve žrtve. Nastala je panika, ki so jo izkoristili tudi miličniki za svoj strašni pokol.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei- Ges. m. b. H. - Verlagsleitung: Egon Baumgartner Haupt- schriftleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg/Drau, Badgasse 5

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Anfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung

Aprila potopljenih 153.820 brt sovražnih ladij

Potek operacij v južni Italiji ter letalskih bojev nad kontinentom

27. april: V nettunskem mostišču so naše čete izboljšale svoje postojanke. Sovražni protisunki so ostali brez uspeha. Na južni fronti so beležili samo obojestransko delovanje naskočnih oddelkov. Severno od Elbe so lahke nemške pomorske sile uničile troje sovražnih hitrih čolnov ter zbile dvoje letal. Nemške čete so otok Mijet na Jadranu po trdih bojih očistile komunističnih tolp. Severo-ameriški bombniki so vrgli nad Braunschweigom iz oblačnega neba svoje bombe brez cilja ter povzročili malo škode. Zbitih je bilo osem sovražnih bombnikov. V noči na 27. april so posamezna sovražna letala priletela nad srednjo in severno Nemčijo. Angleški bombniški odredi so terorizirali naselbine v področju Ruhr in v jugozapadni Nemčiji. Znatna škoda je nastala zlasti v Essenu in Schweinfurtu. Prebivalstvo je imelo izgube. Letalske sile so uničile 41 štirimotornih bombnikov. V noči na 26. april so nemške torpedovke zapadno od zaliva St. Malo prizadejale s torpedi in artilerijo težke poškodbe na angleških križarkih in rušilcih. Lastna torpedovka se je potopila. Težki nemški letalski odredi so v pretekli noči z uspehom bombardirali zbiranja ladij ob angleški južni obali.

28. april: Iz Italije so sporočili živahno delovanje naskočnih oddelkov. Razbitih je bilo več sovražnih sunkov. Na Jadranu je bil otok Korčula zopet očiščen komunističnih tolp. V jutranjih urah 28. aprila so skupine nemških hitrih čolnov potopile iz neke angleške spremiljave ob južni angleški obali troje ladij s skupno 9100 brt. Torpediran je bil nadalje neki rušilec, ki se je sigurno potopil. Lastni odredi so se vrnili brez poškodb na svoja oporišča. Nad zasedenim zapadnim ozemljem je bilo 27. aprila zbitih 21 sovražnih letal. Angleški bombniški odredi so v noči na 28. t. m. bombardirali zapadno in jugozapadno Nemčijo, zlasti mesto Friedrichshafen, kjer je nastala škoda v stanovanjskih naseljih in so beležili izgube med prebivalstvom. Pri tem je bilo uničenih 47 štirimotornih bombnikov. Hitra nemška bojna letala so v pretekli noči bombardirala cilje v vzhodni Angliji. Težki bombniški odredi pa so bombardirali zbiranje ladij in druge vojaško važne cilje v območju jugozapadne angleške obale z dobrim uspehom.

29. april: V Italiji ni bilo nikakih posebnih operacij. Nemško letalstvo je v pretekli noči z dobrim uspehom bombardiralo sovražne cilje v nettunskem mostišču. Nad zasedenim zapadnim ozemljem je bilo 28. t. m. zbitih 11 sovražnih letal. Pred bretonsko obalo so nemške torpedovke potopile sovražnega rušilca razreda »Tribale« ter ujele 47 mož posadke.

30. april: Pri sovražnem letalskem napadu na francosko luko Toulon je bilo zbitih 17 sovražnih bombnikov. Pri napadih na sovražne spremiljave v Atlantiku in Sredozemskem morju so potopile naše podmornice štiri ladje z 22.220 brt ter pet rušilcev. Od 11. do 30. aprila so mornariške sile zbile 101 sovražno letalo. Severo-ameriški bombniški odredi so

včeraj opoldan bombardirali Berlin. Škoda je nastala v stanovanjskih naseljih. Prebivalstvo je imelo izgube. Nemška obramba je zbila 129 terornih letal, med njimi 121 štirimotornih bombnikov. Težki nemški bombniški odredi so v pretekli noči izvedli velenapad na Plymouth ter na zbiranja ladij ob angleški jugozapadni obali.

1. maj: 29. aprila so angleški lovski bombniki napadli v luki St. Malo jasno označeno nemško lacaretno ladjo ter je poškodovali z obstreljevanjem. V boju z anglo-ameriškim dovolom sta nemško letalstvo in mornarica potopila v aprilu 23 trgovinskih in transportnih ladij s 153.820 brt. Nadaljnjih 34 ladij s skupno 227.000 brt je bilo težko poškodovanih. Obenem je bilo potopljenih 27 rušilcev

HRABRI SPODNJEŠTAJERC

Za junaško vedenje na fronti so bili odlikovani: Eisernes Kreuz II. Klasse so dobili: Leutnant Walter Seidl, Seekadett Hugo Brucker, Gefreiter Jakob Hwaletz, Gefreiter Josef Irgl, Gefreiter Johann Selenko, Gefreiter Johann Lach, Gefreiter Peter Herzog, Grenadier Oswald Selenko in Grenadier Franz Osole, vsi iz Ortsgruppe Pettau; Gefreiter Josef Perpar iz Ortsgruppe Trifalt-Ost; 44-Unterscharführer Richard Diermayr iz Eichthal-a; Feldwebel Otto Florian iz Ortsgruppe Pulsgau; Gefreiter Rudolf Goritschan iz Marburg-Drauweiler-ja; Grenadier Martin Schumer iz Ortsgruppe Monsberg, Kreis Pettau; Unteroffizier Walter Kollmann, Grenadier Alois Braduscha, Gefreiter Anton Petrun, Gefreiter Willi Bauer, Gefreiter Friedrich Tertinek in Unteroffizier Kurt Zmork, vsi iz Ortsgruppe Mahrenberg, Kreis Marburg-Land.

Eisernes Kreuz I. Klasse je dobil Feldwebel Otto Florian iz Ortsgruppe Pulsgau, Kreis Marburg-Land, ki je kakor je razvidno iz prejšnjega odstavka, dobil istočasno tudi odlikovanje Eisernes Kreuz II. Klasse.

„Potolkli in premagali bomo naše sovražnike“

Reichsorganisationsleiter dr. Ley je za 1. maj naslovil oklic ustvarjajoči domovini, v katerem je med drugim izvajal sledeče:

Nacionalni praznik nemškega ljudstva — 1. maj — daje povod, da se izrazi ustvarjajoči in delujoči domovini za njene izredno velike storitve primerno priznanje in zahvalo in to vsem, ki delajo po raznih delovnih mestih, tovarnah, delavnicah, laboratorijih, pisarnah itd. Tudi naša hrabra vojska se mora zavedati, da izdeluje in pripravlja domovina z ljubeznijo vse, kar ona na frontah potrebuje. Res ni bilo pri terorih letalskih napadih vedno lahko izgotoviti vsa sredstva, ki so potrebna za vpostavo zoper naše sovražnike. Pa kljub temu nam je to uspelo. V tem spoznamo nemškega delavca in njegovo zadržanje. Drža nemških delavcev se izraža v storitvah, ker samo besede in obljube ne koristijo nič, če za istimi ne stoji efektivna pripravljenost in volja za delovno vpostavo.

Zunanje okoliščine dela v domovini so v petem vojnem letu težavne. Mnogo ustvarjajočih sonarodnjakov je po letalskih banditih izgubilo svoja stanovanja. V mnogih primerih so delavci in njihove družine evakuirane, tako da so delavci s svojimi osebnimi življenjskimi razmerami navezani sami na sebe. Ravno tako je naravno, da je bilo delo, ki ga je domovina ustvarila tekom 55 vojnih mesecev, obremenitev edinstvene vrste. Po delavnicah nosijo delovni tovariši dvojno odgovornost. Na mesto moških, ki so v vojaških sukunjah, delajo namreč ženske in inozemci, ki se jih mora v vsa dela šele uvesti in navaditi, kar omogoča še le sedaj prehod do najvažnejših produkcijskih storitev. Pri tem je seveda jasno, da so radi tega štrapance in delovni napori kljub do-

in spremljevalnih ladij, neki minolovec in sedem hitrih čolnov. Pet rušilcev in devet hitrih čolnov je bilo poškodovanih.

2. maj: V nettunskem mostišču in v južni fronti so bili zavrženi lokalni sovražni napadi. Sovražni bombniki so vrgli včeraj opoldan bombe na Firence. Pri napadih na naselbine v zapadni Nemčiji in v zasedenem zapadnem ozemlju je izgubil sovražnik po dnevu in ponoči 22 letal, med njimi 16 štirimotornih bombnikov.

3. maj: V nettunskem mostišču so bili odbiti številni napadi ob velikih izgubah za sovražnika. Z italijanske južne fronte niso sporočili nikakih pomembnejših bojev. Nemški bojni letalci so v poslednji noči z dobrim uspehom bombardirali municijska in oskrbovalna skladišča v nettunskem mostišču. Severo-ameriški bombniki so včeraj izvedli teroristični napad na stanovanjska naselja mesta Firence. Razrušene so bile številne hiše, prebivalstvo je imelo izgube. Zbitih je bilo pet sovražnih letal. Posamezna angleška letala so vrgla v pretekli noči bombe na zapadno nemško ozemlje.

datnih prehranjevalnih obrokov, veliko težji in dalje trajajoči, večkrat celo nadčloveški.

Omenjam te zadeve, ker dokazujejo vso težo kljub temu stalno naraščajoče oboroževalne produkcije. Nemški delavec, delavka, inženjer, mojster, obratovodja itd. vsi so občudovani radi svojih velikanskih storitev tudi po naših sovražnikih. Za primer navajam samo nemško produkcijo premoga, ki je doslej še od leta do leta naraščala, medtem ko je v Sovjetiji, Angliji in Ameriki pada.

Razen nesebičnih storitev naših delavcev in inženjerjev v oboroževalni industriji je omeniti tudi izredne uspehe podjetnikov in Betriebsführerjev, ki sprejemajo vzpodbude od Reichsministra Speer-a in njegovih sodrujnikov v pogledu tehniških novosti in izkušenj, kar jim omogoča uporabiti svojo lastno nadarjenost. Tudi vodstvo posad po podjetjih ter skrb za delavce potom organizacije Deutsche Arbeitsfront po nalogu stranke NSDAP pride do izraza v volji do vpostave in v storitvah.

Delovni tovariši in tovarišice! V tem času morajo naši nasprotniki vedeti: Da nas vsak letalski teror napad napravi še bolj zagrizene in žilave. Taka sredstva povzročijo samo, da se naša volja in moč do odpora še okrepi. Vsaka bomba, ki pade na našo domovino iz sovražnega letala, je kakor udarec s kladivom, ki kuje na kovalu časa nemški narod v še večjo trdoto. Delujoča nemška domovina pozna samo eno častihlepnost: Izpolnitev nalog, ki jih je zahteval naš Führer, biti enakovredna našim na frontah se bojujočim vojakom. Zato se november 1918 nikdar več ne bo ponovil. Tokrat bodo sovražniki Nemčije potolčeni in premagani. Nemški narod popravilja v teh vojnih mesecih to, kar so pred 25 leti storili židovski zločinci.

Kljub obstoječim in grenkim obremenitvam se nemški narod ne bo zrušil, če bo razen hrabre drže naših front in naše domovine še ena trdna garancija za to. To je edinstvena sreča našega naroda, da je v posesti takega jamstva v osebnosti Adolf Hitler-ja. Zmaga je naša! Vse za Veliko Nemčijo! Naj živi naš Führer!

□ Angleška limanica. Angleški kralj je podell vladarju države Koveit, šajhu Džabir S. Sabahu, visoko angleško odlikovanje. Gre za očitno limanico Angležev, ki hočejo šajhu v boju, ki ga bojujeta Anglija in Amerika za koveitski petrolel, spraviti na svojo stran.

□ Badoglijev padec pripravljajo. Neki član alžirskega odbora je te dni obiskal italijanskega komunističnega voditelja Ercoli-ja v Napulju. Pri tej priliki je izvedel, da se v vsej tišini pripravlja padec Badoglijeve vlade. Ercoli je v Badoglijevi vladi minister, brez portfelja. Isti Ercoli je izjavil, da potrebuje Italija »močno roko«, ki bo skrbela za mir in red. Izkušnje pa so baje izkazale, da Badoglio ni mož pravega kova. V političnih krogih v Napulju pa so si po poročilu omenjenega Alžirca že sedaj na jasnem o tem, da grof Sforza ne bo nikdar naslednik Badoglija. Tega baje ne bo dopustila komunistična stranka, ki je v zasedeni Italiji močan političen činitelj.

Salva se je vrstila za salvo, vmes pa je bilo slšati tuljenje napol blaznih in smrtno ranjenih ljudi. Kmalu na to se je pojavil žid Šapiro, vodja dotičnega oddelka GPU ter je zaukazal postreljati vse ljudi do zadnjega. Ko je videl Melničuka v uniformi sovjetskega poročnika, ga je pozval, naj sodeluje pri ubijanju. Melničuk se je pa hitro odstranil, ker so pijani miličniki s svojim streljanjem ogrožali tudi njegovo življenje. Tako so poklali boljševiki 200 oseb. Kdor je bil v tistem cerkvenem dvorišču, ni več živ zapustil dvorišča.

1392 sovražnih letal v aprilu uničenih

Rekordni uspeh nemške letalske obrambe — Velik izpadek štirimotornih bombnikov

Iz Berlina poročajo: Meseca marca je bilo uničenih nad Nemčijo 1234 sovražnih letal in je nemška letalska obramba s tem rezultatom dosegla dotlej višek svoje borbe proti anglo-amerškemu letalskemu terorju. Meseca aprila pa je ojačena teroristična ofenziva Anglo-Amerikancev trčila ob še trši odpor nemške letalske obrambe. S stopnjevanjem letalske napadalne dejavnosti se je obenem stopnjevala tudi nemška obramba v premi črti. Uničenih je bilo aprila 1392 anglo-ameriških letal, večinoma štirimotornih bombnikov, ki so jih hrabri nemški lovci, rušilci in flak-artileristi spreminili v »leteče rakve«. Aprila je bilo uničenih nič manj kot 1126 štirimotornih bombnikov. Ostanek odpade na lovka letala z velikim akcijskim premerom. Treba je pomisliti, da gre v tem slučaju samo za anglo-ameriške velenpade iz zapada in juza proti Reich-u in Balkanu. V teh 1392 letalih pa niso zapopadene sovražne izqube letal pri poletih nad zasedeno zapadno ozemlje, nad Italijo in severno Evropo. Prav tako v tem številu niso zapopadeni prisilni pristanki ali strmoglavljenja angleških in ameriških letal na nevtralna tla. Iz poročil, ki prihajajo iz Švedske in iz Švice, pa je sklepali, da je bilo število letal, ki jih je izqubil sovražnik v preteklem mesecu, izredno visoko. Prišete pa

tudi niso takozvane »tipe izqube«, ki so — so-deč po starih izkušnjah — vedno razmeroma visoke. To je nedavno potrdil tudi angleški letalski minister Sinclair. Številke izqub, ki jih je imenoval Sinclair, so bile povprečno za 20 odstotkov višje od števil, ki jih je objavilo vrhovno poveljstvo nemške vojske.

V aprilu so imeli največje izqube Amerikanci, dočim angleški gangsterji aprila niso bili tako aktivni kakor njihovi ameriški tovariši. Zanimivo je, da so Amerikanci beležili v aprilu približno 80 odstotkov skupnih izqub. Nič manj značilno pa tudi ni razmerje med izqubami bombnikov in lovcev. Napram izqubam lovcev znašajo namreč izqube bombnikov štirikratno število. S tem je podan jasen dokaz, da se amerškemu letalskemu vodstvu ni posrečilo, zmanjšati izqubo štirimotornih bombnikov o povečano vpostavo lovcev Anglo-Amerikanci so prejeli v aprilu zaslužene batine. Pri zadnjem napadu na Berlin, ki se je izvršil preteklo soboto, so izqubili 129 letal in nič manj kot 1200 mož letalskega osobja. V teku štirih do sedanjih dnevnih napadov na Berlin so izqubili 400 letal, in sicer večinoma štirimotornih bombnikov. Z drugimi besedami: vsak polet proti Berlinu jih je veljal okrog sto bombnikov.

„Amerika nima zunanje politike“

Ne samo v Angliji, tudi v Ameriki se razširja vedno bolj in bolj nervozna diskusija glede zunanje političnega razvoja. Nedavno se je podala deputacija članov kongresa v zunanje ministristvo, da bi dobila izjavo o bodočem oblikovanju ameriške zunanje politike. Gospodje so se razgovarjali z ministrom Cordell Hull-om dve in pol uri za hermetično zaprtimi vrati, nato pa so se pojavili z resnimi obrazi pred četo radovednih časnikařev. Poslanec Robert Hale je izjavil: »Hull je bil, kakor vedno vljuden, toda prej ko elej smo dobili vtis, da ameriška vlada nima nikake zunanje politike«. Zelo razširjeni list »Time« podaja mnenje številnih ameriških krogov, češ, da je zunanja politika Rooseveltove vlade odvisna vedno bolj in bolj od stališča, da je treba preprečiti vse, kar bi zamoglo raniti sovjetsko občutljivost. Ti krogi so mnenja, da nima ameriška vlada po teheranski konferenci nikake trdne in določno zarisane zunanje politike. Njujorški list »News Week« pravi, da je bila moskovska konferenca zunanjih ministrov, katero so proslavljali kot največji uspeh gospoda Cordell Hull-a, dejansko le ameriški poraz. Baje je prinesel Cordell Hull v Moskvo ameriški načrt o bodočem oblikovanju Evrope. List pravi, da so boljševiki ta načrt gladko odklonili. Washingtonski zastopnik lista »New York Times«, Artur Krook, pa pravi, da je Amerika po moskovski konferenci odstopila Moskvi diplomatsko zastopstvo takozvanih združenih narodov. Zedinjene države — tako rezonira imenovani list — se nahajajo v stanju popolne diplomatske otopelosti, medtem pa se pripravila Sovjetija za obvladovanje povojnega sveta.

Politiko anglo-ameriškega kimanja in klanjanja pred Moskvo je najtočneje označil senator Reynolds, predsednik vojaškega odbora ameriškega senata, v listu »New York Journal American«. Reynolds, ki mora poznati dejanske dogovore z Moskvo, ugotavlja, da sta morali Anglija in Amerika plačati izdajstvo malih narodov, radi katerih sta baje vstopili v vojno, s pitanjem boljševiškega kolosa, ki utegne nekega dne premagati tudi anglosaksonski svet. Reynolds pravi: Če Washington in London ne nameravata zastopati svojih lastnih proklamiranih vojnih ciljev, bo že kmalu prepozno Sovjetska Unija, ki želi obvladati Evropo in Azijo, si ne bo pustila dati precep in vajeti. Ameriško prebivalstvo še vedno ne ve, kaj so sklepali v Moskvi in v Teheranu. Pač pa objavlja Moskva po vsaki konferenci z Anglosaksonci vedno drzneje in daljnosežnejše anekdote namene in kontrolne načrte, čijih izpolnitev bi razširila boljševiški vpliv pre-

ko cele Evrope do angleškega kanala. Anglija, ki je od nekdanj ponavljala svojo staro kozjo molitvico, da boče Evropo rešiti »nemške nadvlade«, je brez vsake moči napram evropskim načrtom Sovjetske Unije. Slično, kakor London, se poslužuje tudi Washington napram Moskvi tiste znane politike ptica noja, zapirajoč oči pred razvojem. Medtem ko Moskva, zahvaljujoč slepi pomoči Angležev in Amerikancev, aktivno ureščuje svoj svetovni načrt, pa izčrpavajo Zedinjene države svoje nacionalne rezerve in žrtvujejo svoje surovine za evropske zavezniške.

Reynolds se dotika nato vprašanja, kako daleč neki bo Roosevelt sledil po tej poti svojemu zavezniku v Kremli. Moskva zasleduje danes politiko, ki je nerazdružljiva s prvotnimi anglo-ameriški vojnimi cilji. Kljub temu pa zahtevajo od ameriške mladine, da naj umira za očitno kršenje Atlantske izjave in štirih svoboščin Vse, kar je Stalin s Churchilllovo in Rooseveltovo pritrditvijo storil po moskovski konferenci in teheranskem sestanku, je bilo nepretrgano kršenje Atlantske izjave. Molč Londona in Washingtona spričo sovjetskih deliktov pa dokazuje, da so Angleži in Amerikanci požrli besedo. »Dokler bom živel«, tako zagotavlja Reynolds, »se bom čudil, s koliko lahkoto, si je Moskva podredila Washington in London svoji volji. Kaj bomo videli, če bo Nemčija premagana? Tako se vprašuje predsednik vojaškega odbora senata. Brez dvoma bo po njegovem mnenju Evropa zapadla boljševizmu, ki bo vpliv Moskve razširila do Anglije in do Gibraltarja. Mimo tega bo Sovjetska Unija imela v Aziji tako daljnosežni vpliv, da jo bodo smatrali kot svet obvladujočo državo.

Spričo rastoče agitacije za jasno formulacijo ameriške zunanje politike sta si ustvarila Roosevelt in Cordell Hull nov instrument, ki naj prevzame parlamentarno soodgovornost za zunanje politične posle ameriške vlade. Ta instrument sta članski senatski odbor in odbor 23 poslancev reprezentančne zbornice. Ta dva odbora naj bi se kot nekakšna zvezna organa med kongresom in Belo hišo oziroma državno vlado udeležila plifnija povojnih načrtov. Roosevelt hoče z neposredno udeležbo izrednih parlamentarnih odborov pri razpravi povojnih načrtov ustvariti v parlamentu primerno toploto za svoje načrte, obenem pa naj bi parlamentarni stroj soodgovarjal za njegovo politiko. Kakor poroča »News Week«, bodo novi zvezni odbori med drugim soodločali tudi glede tega, katera oporišča in katere privilegije naj bi Amerika po vojni zahtevala v zraku, v svetovni plovi in v kontroli petroleja. Kljub trenutnemu napetemu razmerju med Belo hišo in med kongresom, bo skušal Roosevelt prisiliti omenjena oba odbora k podpisu »emernic, ki jih bodo dajali politiki

□ Maršal Petain in njegov poziv Francozom. Francoski poglavar države, maršal Petain, je naslovil te dni po radu poziv vsemu francoškemu narodu. V tem svojem pozivu je apeliral »volsi maršal na Francoze, naj lojalno sodelujejo za zedinjeno Evropo, obenem pa je posvaril francoski narod pred boljševizmom. Boljševizem — tako je dejal maršal Petain — se poslužuje tistih krivoprišernih Francozov, ki so storili Franciji in sebi najslabšo uslugo. Po maršalovih besedah je v interesu vseh Francozov, da zavzamejo napram nemškimi okupacijskim oblastem in četam lojalno in korektno držo. Maršal Petain je končal s sledečimi besedami: »Red delo in edinstvo so potrebni predpogoji naše obnove. Ko se bo sedanja tragedija končala in ko bo, zahvaljujoč se nemški obrambi kontinenta, naša civilizacija dokončno zavarovana pred boljševizmom, bo napočila ura, ko bo tudi Francija zopet zavzela pripadajoče ji mesto. Evropa pričakuje mnogo od zedinjene in zveste Francije, ki se zgrinja okrog svojega zakonitega poglavarja in zastave.«

□ Kaj se dogaja v Libanonu? V Libanonu zopet vre. Dne 27. aprila so se odigrali pred vlado palačo in pred parlamentom v Bejrutu krvavi nemiri kot dokaz, da Angleži ne morejo ali niso čisto ustvariti za libanonsko prebivalstvo znošljivega položaja. Pri teh nemirih, čijih pravi vzrok še vedno ni znan, je bilo ubitih mnogo Libanoncev. Baje je pri teh nemirih igrala vlogo neka inozemska zastava. Po drugem poročilu so se spopadli v Bejrutu pristaši in nasprotniki maronitskega postanca Josipa Karana. Ministrski predsednik Riad el Solh je v parlamentu obsodil te nemire Libanonska vlada je v parlamentu postavila vprašanje zaupnice. Parlament je vladi soglasno izglasoval zaupnico.

□ Mednarodni kongres boljševikov v Alžiru. V teku poletja se bo v Alžiru vršil mednarodni kongres komunistov. Alžir pričakuje ob tej priliki goste iz Moskve, Londona, New Yorka, Katra, Tel Aviva, Stockholma, Ankare, Capstowna, Mehika in Sydney-a. Kongresu bo baje predsedoval sovjetski poslanik v Alžiru Bogomoľov.

□ Angleški radio je dobil konkurenco. Kakor poroča londonski list »Daily Mail« je pričela preteklo nedeljo na angleških tleh zgrajena ameriška radio-oddajnica s svojimi emisijami.

□ Švedska in Sovjetska Unija. Švedski kronski svet je imenoval šefa političnega oddelka švedskega zunanjega ministristva S. J. Söderblom-a poslanikom v Moskvi.

Neporavnana nesoglasja

Kakor poročamo med našimi političnimi beležkami, se je ameriški državni podtajnik za zunanje zadeve Stettinius odpeljal te dni po dolgi posvetovanjih iz Londona v Marakeš v Severni Afriki, kje je imel sestanke s tamkajšnjimi ameriški zastopniki. V zvezi z razgovori, v katerih so baje obravnavali številna vprašanja, zadevajoča Anglijo in Zedinjene države, je izdala agencija Reuter uradno izjavo, ki pravi, da so bila pogajanja koristna za istosmeritev politike obeh držav. Agencija Reuter je še dodala pripombo, da so vsi udeleženci izrazili svoje veliko zadovoljstvo nač rezultati konference. Precej kumerni komunikacije ugotavlja nadalje, da se je v razgovorih pokazalo na vse obdelanih področjih velike soglasje. Poročilo končuje z običajno formulo vlnudosti.

Nobenega dvoma ni, da so skušali sestavljati uradnega poročila čim bolj zabrisati nezadovoljivi vtis Stettiniovovega obiska. Kljub vsej umetnosti fraziranja pa se je ta poskus precej ponesrečil. Vsekakor manjka v komunikaciji sicer običajno zagotovilo, da je bilo doseženo »popolno soglasje«. O kaki rešitvi tistih devetih točk, ki se bile na programu in ki jih je »Manchester Guardian« 24. ur pred sklepom konference še tako lepo našteval, sploh ni bilo več govora. Sodeč po objavah angleškega in ameriškega tiska bo ostalo še mnogo vprašanj nerešenih. Med vprašanji, radi katerih med Anglijo in Ameriko ni moglo priti do soglasja, se nahajajo vprašanje oporišč, spor za petrolej v arabskih deželah, valutno vprašanje in vprašanje ameriške trgovinske politike. Churchill je upal, da bo na imperalniki konferenci ministrskih predsednikov britanskih dominijonov lahko serviral dober uspeh razgovorov s Stettiniovom, tako pa mu preostane samo še nehalna naloga, pojasniti premijerjem dominijonov, da so nasprotstva med Anglijo in Ameriko ostala v nezmanjšani meri.

Pritisk na Švedsko se nadaljuje

Zavezniki besnijo radi odklonilnega švedskega stališča - Grožnje, ki ne vzbujajo na Švedskem pravega vtisa

Kakor poročajo »Völkischer Beobachter« iz Stockholma, zasleduje švedska javnost z veliko pozornostjo učinek, ki ga je izzvalo odklonilno švedsko stališče napram zavezniškemu poskusu prekinitve trgovine z Nemčijo. Razne izjave in komentarji, zlasti pa z ameriške strani, utrjujejo na Švedskem vtis, da želita Washington in New York s poostrenim tonom svojega tiska stopnjevati svoj pritisk na Švedsko. Obenem že ugibajo v Ameriki represalijah, ki bi jih bilo treba podvzeti za slučaj, da se Švedska ne bi uklonila zavezniškim grožnjam.

»Stockholms Tidningen« ugotavlja na uvodnem mestu, da nadaljuje ameriški tisk živčno vojno proti Švedski. Švedski narod je pa medtem že spoznal to vrsto vojskovanja ter ne čuti nikakega povoda, izgubljanj svojih živcev radi več ali manj prikritih groženj, vsebovanih v izlivih ameriškega tiska. Eden izmed ukrepov, s katerimi grozijo Amerikanci Švedom, je predvsem konec švedskega spremeljevalnega prometa iz Južne Amerike. Ta promet obsega v omejenem izmeru prevoz med Švedsko in Južno Ameriko, ki sta ga priznali, obe vojskujoči se stranki. Ta promet, ki je vezan na primarne predpise glede blaga, gre svobodno skozi

blokadne zapore. Ne oziraje se na to, da tvori ta import za Švedsko samo mali del skupnega uvoza, ki prinaša Švedom večinoma tudi koristne in dobre, vendar niti zdaleka ne tako važne stvari kakor je nemški premog. Švedsko gospodarstvo bo tudi pri omejitvi uvoza bombaža, kave in olja še lahko obstajalo. Mimo tega bi švedski narod, ki poseduje izredno visok življenjski standard, lahko živel tudi brez kave in sličnih stvari. S tega vidika pač napovedane ameriške represalije na Švedskem ne bodo napravile bogvekekega vtisa. Švedi se tudi ne menijo mnogo za ameriško argumentacijo, da bo Švedska v anglosaksonskem svetu izgubila simpatije, ako se ne bo uklonila. Na Švedskem itak vedo, da Anglo-Amerikanci zgolj iz egoističnih razlogov nočejo več priznati nevtralnosti malih držav. Ni jim ostalo prikrito, da v tej vojni ni nikake nevtralnosti, ki bi jo Anglo-Amerikanci še sploh spoštovali. Švedski narod se zaveda, da ne bo jutri sodil pravično tisti, ki danes z lahkoto krši načela mednarodnega prava. Odklonilno stališče Švedske glede zavezniške zahteve po ukinitvi trgovine z Nemčijo je izraz samozavesti, ki sloni na solidnih temeljih švedske nevtralnosti in želji po ohranitvi inicijative v vseh nacionalnih zadevah.

Litva v boju proti boljševizmu

Kakor poročajo iz Kaunasa, je sedaj po Estonski in Letonski tudi Litva mobilizirala več letnikov moč in mladeničev za boj proti boljševizmu in obrambo domovine. Mobilizacijske ukrepe nadzira Generalleutnant Plechavičius, ki je opozoril litvanski narod v svojem oklicu na strašno dobo, ki jo je narod preživel za časa boljševiške strahovlade. Plechavičius pravi v svojem oklicu, da je sedaj za to, da se zoperstavijo boljševizmu, ki stremi za boljševizacijo celokupne Evrope, vse materijalne in duhovne sile litvanskega naroda. Litva bo sedaj postavila oborožene sile, ki bodo skupno z nemško vojsko branile tudi litvanska tla.

Litvanski list »Ateitis« se bavi v zvezi z mobilizacijo litvanskih sil z dnevi nekdanje boljševiške strahovlade. V času, ko je življala boljševiška nagajka, po litvanskih plečih, so silili boljševiki s terorjem vse aretirane žrtve, da so morale priznati svojo krivdo. Agenti GPU so silili deco k izdajstvu lastnih staršev in s terorjem so prisilili boljševiki najuglednejše osebnosti litvanskega javnega življenja, da so proklinjale javno nekdanji svobodni režim in obenem hvalile boljševiški sistem. Po izbruhu nemško-sovjetske vojne leta 1941, so zbežali mnogi litvanski renegati in krvniki v Sovjetsko Unijo. Čim so si tam oddahnili po prestani oroži, so začeli govoriti o neki »osvoboditvi« Litve. Toda s tem se še niso zadovoljili. Boljševiška agitacija se je spomnila dejstva, da so vendar iz Litve dovedli 20 tisoč protiboljševiško usmerjenih Litvancev. GPU je v prisilnih taboriščih prisilila s terorjem te ugledne Litvance da so morali obrekovati svojo domovino, obsolati svoje nekdanje delovanje in pripovedovati neumnosti o Nemčiji. Obenem so morali tito ljudje na naiven način hvaliti Sovjetsko Unijo in izražati upanje, da se bodo boljševiki zopet vrnili v baltičke dežele, kjer bodo nadaljevali svoje »nedovršeno delo«. Tako so krvniki prisilili svoje žrtve, da so jih morale hvaliti.

POLITICNE BELEŽKE

□ »Sovražnik bo žel samo sovraštvo«. Bolgarski kmetijski minister dr. Beškov je imel v Severni Bolgariji govor ter je izjavil, da so odnošaji Bolgarije do sosednih narodov odlični. Bolgarija — tako je izjavil dr. Beškov — je dosegla svoje narodno združitev. Uresničen je bil sen, za katerega je v par vojnah padlo 200.000 Bolgarov. Dolžnost vseh Bolgarov je, braniti to združitev za vsemi razpoložljivimi sredstvi. Bolgarija ni hotela nikdar gospodovati nad tujimi narodi, saj želji imeli v svojem okviru samo tiste kraje, v katerih

žive Bolgari. — Zveza bolgarskih rezervnih oficirjev je izdala oklic, naslovljen na bolgarski narod. V tem oklicu je čitati sledeče: »Naše zjedruženje smo dosegli po modrosti našega velikega pokojnega kralja Borisa III. in po hrabrosti in vi-

Anglija se boji za svojo bodočnost

Jadikovanje lorda Halifaxa pred Amerikanci o zlomu angleških pozicij

Angleški veleposlanik v Zedinjenih državah, lord Halifax, je imel pred trgovinsko zbornico v Charlestonu (zapadna Virginija) govor, ki pomeni smiselno brezbrizno priznanje zloma angleške politike. Lord Halifax je našteval pred Amerikanci težave, ki so povzročile izgubo miru, varnosti in vpliva za angleški imperij. Angleški veleposlanik je pred Amerikanci uvodoma prosil takorekoč za lepo vreme za Anglijo. Zahteval je pravično rešitev vprašanj trgovinske mornarice in zunanje trgovine, če hoče sploh živeti. Po njegovem mnenju pa ni nujno, da bi morali kolidirati angleški in ameriški interesi. Že iz te previdne formulacije je razvidno, da gleda Velika Britanija z bojznostjo na nujno prehitovanje Zedinjenih držav. Halifax je izjavil dobesedno: »Brez dvoma bomo imeli naše težave in tudi nesoglasja, vendar ne verjamem, da bi moralo vsled tega kjerkoli v svetu priti med nami do dejanskega spopada.« Verjetno ravno ni, da bi Anglija, čim se bo izčrpala v nevarni invaziji, sploh zamogla nastopati proti Amerikancem.« Kako nizko je padla Anglija, izhaja iz Halifaxove ponižne prošnje na naslov ameriškega imperializma. Halifax je izjavil: »Po eni strani nam je prizadejal sovražnik težke izgube. Ko bo vse končano, bo angleška trgovinska mornarica mnogo manjša kot leta 1939. Po drugi strani ste tu v Ameriki med tem zgradili največjo trgovinsko mornarico sveta. Služili bi politiki ptica noja, če bi dejali, da v takem položaju ni nikakšne problematike, zato bo dobro, ako bomo z realističnim smislom iskali pravične rešitve.« Halifax ni mogel povedati, kaj neki bi moralo Amerikance pripraviti do tega, da bi svojo trgovinsko mornarico morda delili z Angleži. Tudi glede eksportne trgovine po vojni in glede razmejitve angleškega oziroma ameriškega interesnega področja Halifax ni mogel predložiti nikakih pametnih predlogov. Omejiti se je moral na vlogo berata, ki zelo slabo pristoja angleškemu veleposlaniku.

Lord Halifax je povedal tudi tole: »V interesu vojne produkcije smo obrezali naše predvojno eksportno trgovino na minimum. Razpolagali nismo niti s potrebnim materialom niti z delovnimi

teštvu vojske Velike Nemčije. Takozvane demokracije skušajo, kakor vedno, tudi tokrat zrušiti naše edinstvo. Nasprotnik, ki nas hoče samo z letalskimi napadi spraviti na kolena, bo žel pri nas samo sovraštvo.«

□ Ogrožanje nevtralcov. Romunski tisk se bavi z zavezniškim pritiskom na nevtralne države ter povdarja, da se nahaja zavezniško vojskovanje danes v znamenju neposrednega ogrožanja nevtralnih oziroma nevojskujočih se sil. »Universale« ugotavlja, da se niti Velika Britanija niti Amerika ne ozirata na predpise, ki naj preprečijo barbarsko vojskovanje. Ravno tiste sile, ki so po letu 1919, kričavo zahtevale »varnost«, se danes ne ženirajo niti dejanskega ogrožanja nevtralnih držav.

□ General Mac Arthur vendarle ne bo kandidiral za prezidenta Zedinjenih držav. Ameriški general Mac Arthur je sporočil iz svojega glavnega stana na Novi Gvineji, da ne bo kandidiral pri prihodnjih predsedniških volitvah kot kandidat republikanske stranke.

□ Zavezniške bombe na Krf. Anglo-ameriški letalci so v zadnjem času opetovano terorizirali s svojimi bombami otok Krf. Grško-pravoslavni metropolit je v zvezi s tem bombardiranjem naslovil na grško vlado in na Mednarodni Rdeči Križ protestne brzojavke.

□ Boljševiški teror v Bukovini. V Bratislavo je prispel iz bukovinskega mesta Radautz te dni monsignor Jan Malec, slovaški duhovnik, ki je 26 let preživel v Bukovini. Malec je pripovedoval, da je od 18 tisoč prebivalcev imenovanega mesta ostalo pri prihodu boljševikov samo 3000 v mestu. Vsi ostali — Romunji, Ukrajinci, Slovaki in Nemci — so zbežali pod zaščito nemških čet. Boljševiki so v zasedenem ozemlju po kratkem zasiljanju ustrelili vsakočar, ki ni mogel dokazati sodelovanja s partizani. Kjer koll se pojavljajo boljševiki, prihaja do veljave krvavi režim zloqasne GPU.

močni, da bi to trgovino lahko obdržali na primerni višini, ker smo vse morali vpostaviti v vojno. Gre za življenjski standard slehernega izmed naših 48 milijonov prebivalcev. Mi ne težimo za luksuzom. Dejstvo pa je, da moramo zopet dvigniti našo plovbo in prekomorsko trgovino, ne ba bi dobro živeli, nego da bi sploh živeli. Upam, da vsled tega ni treba nikakih motenj med Ameriko in Veliko Britanijo. Če hočemo skupno korakati v bodočnost, nas mora tudi navdajati želja, da ostane tudi partner pri dobrih močeh. Razumeli boste, kaj nam pomnita plovba in eksportna trgovina.«

Drugi del govora je posvetil Halifax trenutnemu vojnemu položaju. Nemčije v svojih izvajanjih ni proglasil kot napol mrtvega moža, temveč je odkrito priznal sledeče: »Stojimo pred največjo vojaško operacijo, v katero je bila katerikoli dežela na svetu v vsej zgodovini zapletena. Četudi morajo Nemci stražiti na obalni fronti od severne Norveške do Pirenejev in čeprav samo slutijo, kje bi zamogel slediti naš napad, pa le vedo, da se bo nekje zgodilo. Imeli so časa več mesecev za izgradnjo ogromnih trdnjav. Zasedli so jih z mnogimi divizijami dobro izvežbanih mož. Sigurni smo, da niso ničesar pozabili, kar bi zamogel izumiteljski duh producirati za ojačanje njihove obrambe. Prav gotovo nas ne bodo pustili nikjer izkrcati ali napredovati brez težkih bojev.«

Iz Halifaxovega govora odmeva precejšnja nervoznost, ki obstoja v Angliji ne samo glede izgledov vojne sploh, temveč tudi glede posebnih izgledov. Niso sigurni, da bi jim uspel sunek na evropsko celino, obenem pa se Angleži celo za slučaj njihove skupne zmage boje, da se Amerikanci ne bi ozirali na življenjske potrebe Angležev. To je bilo pred petimi leti še vsekakor drugače. Za svojo brezupno bodočnost se Angleži lahko zahvalijo židom, ki so leta 1939 hoteli preprečiti povratek mesta Danzig v naročje Velike Nemčije. Če je bilo to Angležem toliko pri srcu, je to njihova stvar. Nemčija je pridobila Danzig za vedno, Anglija pa je izgubila za vedno svojo bodočnost.

Proslava 1. maja -- praznika nemškega ljudstva

Govor Reichsorganisationsleiter-ja dr. Ley-ja — Odlikovanja vzornih podjetij — Imenovanja pionirjev dela

Proslavo 1. maja kot nacionalnega praznika nemškega ljudstva so otvorili z letošnjo sejo Reichsarbeitskammer, ki se je vršila v nekem industrijskem podjetju blizu Berlina. Prostrana tovarniška dvorana, v kateri odmevajo sicer udarci kladva in brnenje koles, je bila slavnostno okrašena. Napis »Der Leistung gebührt der Ruhme« (letovitvam pripada slava) je v zlatosvetlih črkah na čelu dvorane razlagal pomen prireditve. Dvorana je bila nabito polna. Obratovodja, inženjerji in delavci so stali rame ob rami, ko sta po dohodu zastav prišla Reichsorganisationsleiter Dr. Ley in Reichsminister Funk v spremstvu zastopajočega Gauleiter-ja Berlina, Schach-a, in ostalih častnih gostov države in Wehrmacht-a. Sprejeli so jih navdušeni klici tisočerihi qrl.

V pozdr govoru je Oberbefehlsleiter Marrenbach med burnimi ovacijami prečital Führer-jeva imenovanja devetih pionirjev dela ter objavil imena podjetij, ki so bila odlikovana z imenovanjem v NS-Musterbetriebe (vzorna podjetja), in v Kriegsmusterbetriebe (vojna vzorna podjetja), katerim sta Reichsorganisationsleiter Dr. Ley in Reichsminister Dr. Funk izročila tozadevne diplome in zlata častna znamenja.

Burno pozdravljen je govoril Reichsorganisationsleiter dr. Ley, izvajanja so navzoči delavci pesti in čela navdušeno sprejeli.

Premišljena laž je — tako je izvajal med drugim dr. Ley — če naši sovražniki izjavljajo, da opravlja nemški delavec svoje delo samo zato, ker je k temu prisiljen. Znano je vam, kakor nam, da se tako velikanske storitve, kakor jih izkazuje nemško delavstvo pod najhujšim letalskim terorjem, pri nadčloveških naporih, lahko izvršijo samo na prostovoljni podlagi. Ta vzorna in odlična drža nemškega človeka dela in ustvarjanja ima svoje ozadje v veri in zaupanju v nacionalsocialistično Nemčijo, ki jim prinaša izpolnitve vseh njihovih socialističnih teženj in želja. Ta neomajna vera delovnih slojev izvira iz gotovosti, da je Nemčija v zadnjih enajstih letih uresničila velike obljube, ki jih je svoječasno dal nacionalsocializem. Kljub verzajskemu diktatu in njegovim težkim bremenom, kljub nepopisni revščini in bedi, kljub sedem in pol milijonov brezposelnih, je nacionalsocializem čisto v kratkem času uspelo zadržati razkroj ter preokreniti pot zopet navzgor. Nacionalsocialistična Nemčija je začela brez vsakega obotavljanja takoj izvrševati svoj program. Nemčija je danes edina država na svetu, ki je izvršila to, kar je njeno vodstvo obljubilo. V Nemčiji se je uresničila ljudska skupnost, mi ne poznamo nikakih razrednih razlik več. Najbolj viden izraz ljudske skupnosti je obratna skupnost, v kateri so zastopani delavec, nameščenc, obratovodja in podjetnik enakomerno. Pojem brezpravnega proletarijata mi ne poznamo več. Meščanstvo in proletarijat smo zlili v nezlomljivo ljudsko skupnost, ki jo danes spreminjajo v jeklo trdi udarci usode.

V središče našega nacionalsocialističnega reda smo postavili človeka. Pri nas nikdo ni hotel, da bi oživelo zastarelo in preživelo preziranje iz kapitalistične preteklosti napram delavcu. Z velepotezno zdravstveno politiko, ki pozna obratne zdravniške preskrbovanje vitaminov, okrevališča itd., smo storili vse, da se ohrani in očuva zdravje in moč ljudi. Pravico do dela smo uresničili, brezposelnosti ne poznamo in je tudi nikdar več poznali ne bomo, medtem ko so plutokratski državni sistemi v Angliji in Ameriki že danes v skrbeh, kako bi reševali po vojni svoje probleme brezposelnosti. Kapitalistični gospodarski sistemi potrebujejo take rezervne armade milijonov brezposelnih delavcev, da imajo voline in pohlevne delovne sile na razpolago, ki jih lahko izkoriščajo in izmagovalajo po mili volji. Za te so delavci čisto navadno blago, kakor premoq, železo in tekstilije.

Pri nas raste mladina, ki ne pozna več zapršenih predsodkov, pač pa vidi v tekmi za najboljše storitve svoj življenjski princip. Pravi socialist je pri nas tisti podjetnik, ki nudi svojim delavcem najboljše stroje zdrave delovne prostore, pametno in čedno delo ter jim omogoča najboljše šance. Resničen socialist je pa tisti delavec, ki te šance pravilno zajame in izkoristi. Pri nas so delavci in podjetniki enakopravni vojaki dela, ki izpolnjujejo naloge naroda z vpostavo vseh

svojih moči in vsega svojega znanja. Naš socializem prihaja iz storitev ter utemeljuje novo človeško družbo, merjeno po znanju, pridnosti in vpostavitvi.

V današnji Nemčiji naj ne ostane neizkoriščen noben talent. Stranka, država in gospodarstvo se trudijo, da izberejo že iz mladine vse, kar je najboljšega. Nacionalsocialistična država ima že v ljudskih šolah izbiro najboljših za glavne šole. Pri tem omenjam učilnice Adolf-Hitler-Schulen, v katerih se izobrazujejo sinovi oficirjev, delavcev, kmetov, uradnikov za vodilne položaje v službi države, stranke in gospodarstva. Istim svrham služijo nacionalsocialistični zavodi Heimschulen, Langemarck-Studium ter mnoge druge tehniške in strokovne šole organizacije Deutsche Arbeitsfront, ki omogočajo nemški mladini uk in izobrazbo. Takozvani Reichsberufswettkampf (tekma za izbiro poklicev) je imel letos okrog treh milijonov tekmovalcev in izvrši izbiro na najširši podlagi. Akcije za izpopolnjevanje in izobraževanje po tovarnah in delavnicah, takozvani Berufserziehungswerk der Schaffenden (akcija za vzgojo poklicev) nudijo milijonom Nemcem možnost, da se v svojih poklicih, svojem delu in svoji izobrazbi izpopolnijo.

Nacionalsocialistična skupnost »Kraft durch Freude« (Moč potoj veselja) je danes na svetu priznan pojem. Mi smo izpolnili to, kar so marksisti ob prehodu stoletja — obljubovali. Milijoni nemških delavcev se je vozilo po lastnih ladjah, da so si ogledali lepe dežele in mesta ob Sredozemskem morju, Italiji, na Jadranu in vse do Severne Afrike, Madeire, Azorov ter Severno morje do Nordkapa. Pri tem ne govorimo, da je nemški delavec na svojih potovanjih po zaslugi skupnosti »Kraft durch Freude« videl vse nemške Gawe. Ista skupnost je milijonom Nemcem omogočila sportno udeleževanje. Danes ni v Nemčiji tovarne, ki bi ne imela svoje lastne sportne skupnosti. »Kraft durch Freude« je podoželanom in meščanom otvorila templje kulture, umetnosti in glasbe. Mi smo prinesli lepoto tudi v umazane tovarne in napravili iz njih svetle in zdrave delovne dvorane, katerim so priključeni čedno opremljeni prostori za sestajanje skupnosti, knjižnice in razne higijenične ureditve vseh vrst. Volkshilfswerk izobrazuje in izpopolnjuje vedno več Nemcev s predavanjem ter izravnava razliko med izobraženimi in neizobraženimi.

Nacionalsocializem vpostavlja vse svoje sile, da prepreči smrt ljudstva sistemske dobe. S tem v zvezi omenjam socialno delo »Mutter und Kind« (mati in otrok), ki je v sestavi NSV in ima na tisoče in tisoče otroških vrtcev v vseh Gauih našega Reich-a ter zakon o zaščiti mater za de-

lujoče žene. Podlago za ustvarjanje zdravih družin tvorijo poročna posojila, pripomočki, doklade za otroke in drugo.

V našem nacionalsocialističnem gospodarstvu mora biti plača pravična. Pravična je pa plača lahko le tedaj, če se dovolj producira, posameznik pa deležen lahko deleža le v toliko, kolikor je deležen delovnega uspeha. V našem gospodarskem in socialnem sistemu sploh ne more biti mezdnih sporov, ker bi bili nesmiselni in bi izvirali lahko edino iz vrst zlobnežev. Sredi vojne uvajamo mezdne ukrepe, ki nudijo možnost za večje delovne storitve. Ker sta kapitalizem in boljševizem židovske miselnosti, smo za neizprosni in fanatični boj zoper židovstvo. Kapitalizem in boljševizem sta smrtna sovražnika socialistične misli. Zato se socializma ne bo prej uresničilo, dokler ne bo uničeno židovstvo.

Nato je Oberbefehlsleiter Marrenbach razglasil še enkrat tri znamenja razsojanja na področju delovnega življenja ter med drugimi izvajal:

Ti trije bistveni znaki razsojanja so bili posebno izpolnjeni od podjetij, ki so danes tu zastopana.

Kot uspeh tekme stojijo danes tu Betriebsführer-ji in Betriebsobmann-i 71 podjetij, ki jih je Führer za 1. maj 1944 odlikoval z oznako »Kriegsmusterbetriebe« (vzorna vojna podjetja). Ti obrati so se posebno odlikovali po svojih vzornih pri-delovalnih storitvah in po volji do vpostave, ki je pokazala najboljšo vzgojo ljudi.

Nadalje stojijo tu Betriebsführer-ji in Betriebsobmann-ji 14 podjetij, čijih posade so se odlikovale na vseh področjih z vzornimi in odličnimi storitvami, v izoblikovanju posadne skupnosti in obrata, pri čemer so dosegle najvišjo zrelost, ki jo je nagradilo Führer-jevo odlikovanje za 1. maj 1944 z oznako »Nationalsozialistischer Musterbetrieb« (nacionalsocialistično vzledno podjetje).

V posebno čast si štejem, da lahko imenujem vrsto ljudi, ki so vzor in vzgled vsem ustvarjalnim po držji, storitvah in volji do vpostave, katerim bo Reichsorganisationsleiter dr. Ley po nalogu Führer-ja izročil podeljena jim odlikovanja. Oberbefehlsleiter Marrenbach je nato prečital imena devetih mož iz vrst delujočih in ustvarjalno-ječih mož, ki so dobili visoko odlikovanje »Pionier der Arbeit« (pionirji dela).

Führer je imenoval sledeče osebnosti pionirjev dela: Reichsminister dr. Ing. e. h. Dörpmüller, Kommerzienrat Dr. rer. pol. Dr. Ing. e. h. Hermann Röchling, Dr. Ing. e. h. Albert Vögl, profesor Dr. Ing. e. h. Claudius Dornier, Dipl.-Ing. Helmut Stein, Dreher Ernst Secker, Uhrmachermeister John Schwarzer, Horizontalbohrer Peter Küster in Werkmeister Eugen Wiczorek.

Zerschlagen und vernichtet

In beherrschender Stellung an einem wichtigen Flußübergang südwestlich Tarnopol hatten die Sowjets dieses Pakgeschütz aufgeföhren. Doch schon der zweite Schuß eines unserer »Tiger« riß die Hälfte des Panzerschutzschildes ab und vernichtete die Bedienungsmannschaft — PK-Kriegsberichtler Kocherber (Sch)

Die Sümpfe im Kampfgeschehen

Von Oberstleutnant a. D. Benary

Die Legende erzählt, daß Hindenburg in der Schlacht bei Tannenberg die Russen »in die Masurischen Sümpfe« geworfen habe und Zehntausende darin elendiglich zu Grunde gegangen seien. Diese Darstellung hält vor der historischen Forschung nicht Stich. In dem weiten Gelände dieser großen Kesselschlacht zu Beginn des Weltkrieges finden sich gar nicht so ausgedehnte und am Ausgang der trockensten Monate des Jahres so ungangbare Sumpfflächen, daß die Voraussetzungen für eine solche Operation gegeben gewesen wäre. Die Russen als Kenner des sumpfreichen Ostens hätten sich andernfalls wohl gehütet, größere Truppenmassen nach Südostpreußen hinauszuführen. Im weiteren Verlauf des Weltkrieges haben sie im Angriff und in der Verteidigung geschickt von größeren und kleineren Sumpfgeländen Gebrauch gemacht. Wie ein breiter Festungsgraben legten sich die Aa-Sümpfe zwei Jahre hindurch vor die von ihnen gehaltene Baltenstadt Riga, auch die Pripjetsümpfe gaben ihnen die Möglichkeit, in der Mitte ihrer Front mit verhältnismäßig schwachen Abwehrkräften auszukommen.

Im gegenwärtigen Kriege spielen im Ostfeldzug die Sümpfe wiederum eine bedeutsame Rolle. Die Pripjetsümpfe drängen sich als ein kaum umkämpfter Keil in die beiderseitigen Fronten. In den Flußniederungen des Wolchow und der Narwa südlich des Ladoga-Sees, westlich des Ilmensees gingen und geht noch der Kampf um schmale oder breitere Sumpfstreifen. Die weiten Sumpfwälder des Hinterlandes an der Mitte und im Norden der Ostfront sind willkommene Schlupfwinkel bolschewistischer Banden.

Im allgemeinen werden sowohl Verteidiger als auch Angreifer kaum allzu große Lust verspüren, in die Sümpfe hineinzugehen. Sie werden sie weit lieber als Flankenanklehnung oder als Fronthindernis in ihre Planungen einstellen. Den Verteidigern fällt es schwer, sich im Sumpfgelände gegen die Wirkung neuzeitlicher Fernwaffen von der Erde und aus der Luft zu schützen. Da Erdarbeiten so gut wie ausgeschlossen sind wird er zufrieden sein müssen; wenn er an hochgelegenen Geländepunkten auf einzelnen Sanddünen, in den Uferböschungen von Kanälen sich den einen oder anderen Stützpunkt schaffen, wenn er an wichtigen Straßen oder Schiffahrtszentren ein paar Betonbunker errichten kann. Ihre Ausstattung mit schweren Waffen, ihre Versorgung mit Munition und Verpflegung und ihre Verbindung zu den höheren Stäben und Nachbarn wird immer schwierig bleiben. Der Bau von Verkehrswegen und Knüppeldämmen im Sumpfgelände wird viel Arbeitskraft und -Material auf längere Zeit in Anspruch nehmen. Die Instandsetzungsarbeiten an ihnen werden nie abreißen. Allerlei Sumpfrankheiten werden die Besatzungen der Stützpunkte bedrohen. Andererseits gewähren die Kessel- und Schilfbewachung der meisten Sumpfflächen einen guten Tarnschutz. Die Besatzungen der Stützpunkte sind vor ozeanischer Überraschung auf den engen, leicht zu überwachenden Annäherungswegen so gut wie sicher. Oft hat es der Verteidiger, z. B. in den holländischen und flandrischen Überschwemmungsgebieten, in der Hand, die Ungangbarkeit des Sumpfgeländes durch Öffnen bzw. durch Schließen von Schleusen, durch Sprengen von Staudämmen zu erhöhen.

Dem Angreifer machen die Sümpfe noch größere Kopfzerbrechen. Er ist beim Vorgehen fast ausschließlich an die vorhandenen Pfade und Wege gebunden. Schon Clausewitz macht darauf aufmerksam, daß Sümpfe viel schwerer zu überschreiten sind als Gewässer. Eine Brücke über einen Flußlauf läßt sich in jeden Stunden schlagen, einen Damm aber über einen Sumpf zu schützen, einen Bohlweg über ihn zu legen, dauert Tage, Wochen, Monate. Außerdem fehlt die Möglichkeit zur Sicherung des Baues, wie es beim Brückenschlag geschieht, Vortruppen über den Sumpf zu schieben, um jenseits eine Art Brückenkopf zu schaffen. »Niemand wird anfangen«, so heißt es in Clausewitz' Buch vom Kriege, »eine Brücke zu bauen, ohne einen Teil der Schiffe zum Übersetzen der Vorhut zu brauchen. Beim Morast aber findet keine dementsprechende Aushilfe statt. Läuft nun in der Mitte noch ein Fluß, der nicht ohne Brücke passiert werden kann, so wird die Aufgabe der Hinüberschaffung der ersten

Truppe noch schwieriger. Freilich sind, so argumentiert Clausewitz weiter, »Dämme und Bohlwege vom Verteidiger nicht so völlig zu zerstören wie Flußbrücken durch Sprengen oder Abbrechen, daß ein Angreifer sie überhaupt nicht brauchen kann. Der Verteidiger muß sie also gegen das Zupacken des Angreifers mit erheblichen Kräften sichern. Die Verteidigung eines Sumpfes wird somit mehr örtlich und passiver sein als die eines Flusses.«

Der Wert der Sümpfe steigt und fällt mit der Jahreszeit. Frühling und Herbst mit ihren großen Niederschlagsmengen, mit dem Schmelzwasser, der auf ihnen lagernden Schneemassen und der durch sie bedingten hohen Grundwasserstände sind ihre große Zeit. Trockene Sommerwochen, frostklirrende Wintermonate können sie als taktisches Hindernis so gut wie ausschalten. Der Ortskundige wird auch in den Zeiten höchsten Wasserstandes noch Schlupfwinkel und Schleichwege in ihrem Bereich wissen und ausnutzen verstehen. Vorsicht ist daher für den Fremden, der mit den Eigenheiten von Sümpfen von Hause aus nicht vertraut ist, immer geboten. Sorglosigkeit beim Aufklärungs- und Sicherungsdienst, im Vertrauen auf die Ungangbarkeit des Geländes hat schon mehr als einmal zu schmerzlichen Rückschlägen geführt.

Lemberg im Schatten der Front

An der Ecke am Adolf-Hitler-Ring vom Lemberg stand das alte Zeitungsmütterchen, unter dem Arm die »Lemberger Zeitung«. Ihre dünne Stimme pries ihre Blätter an, und sie schrie die brennenden Ereignisse hinaus. Nur zu oft tönte es von dem Tarnopol, von dem Brody, von dem Kowel, die gerade in den letzten Tagen im Brennpunkt des Kriegsgeschehens standen. Was machte sie sich Gedanken darüber? Sie wollte ihren Pack Papier loswerden, um dann vielleicht zufrieden nach Hause zu ziehen. Aber liegt nicht in der Nennung gerade dieser Ortschaften im Abwehringen des Ostens ein Moment, das aufhorchen läßt. Kowel, Brody, Tarnopol Was bedeutet das geographisch für Lemberg?

Es bedeutet, daß Lemberg hart an der Peripherie des östlichen Geschehens gerückt. Ja, wer weiß, ob nicht eines Tages diese alte Woïwodenhauptstadt ganz in die Raumbarrriere eines noch schlummernden Schachfeldes gezogen wird? Lemberg war schon länger das Ziel der Sowjets, schon damals, als sie von Schitomir aus in den Raum von Rowno und Lutz stießen und nicht zuletzt als Erfolge ihrer Bemühungen sich in den Mauern dieser Stadt am Nebenfluß des Bug sehen wollten. Der deutsche Sperrgürtel hat den bolschewistischen Ansturm noch aufzuhalten vermocht, er hat die Panzerbrigaden unter großem feindlichen Verschleiß abgedrängt, er hat auch die durch Nahstellen durchsickernden feindlichen Reiterverbände abgehalten. Der Verteidigungsstreifen Kowel—Brody—Tarnopol hielt den Bewegungen auf der Erde stand, nur über ihn hinweg griff vor kurzem der sowjetische Luftarm von den Rollfeldern Rowno und Lutz in den nächtlichen Osterstunden nach der Stadt.

Vor den Scheiben der Parfümgeschäfte, von denen Lemberg auffallend viele hat, stehen die jungen Polinnen seidenbestrumpft, von nicht verblichener Eleganz und blicken auf die Flaschen, die sich in Kästen dem Auge darbieten. Drinnen vor den gläsernen Vitrinen stehen sie, halten prüfend die Parfums mit rotlackierten Nägeln in den Händen und suchen ihr von früher her gewohntes »Paris Solé« oder »Nuit d'amour«. Das gibt es aber nicht mehr. Vielleicht erinnern sie sich dann, daß ja doch nicht weit von der Stadt Krieg ist, und zwar ein Ringen, wie es härter und pausenloser nicht sein kann. Kann nicht schon morgen dieser Laden mit seinem Inhalt weggeweht sein unter dem Sturm der Ereignisse? Möglichkeiten, Perspektiven? Doch das saubere, geordnete Pflaster, die gepflegten Parkanlagen, die langen Reihen von Geschäften, die an hellen Häusern prangenden deutschen Firmenschilder, die Schaufensterauslagen, dies alles breitet eine so beruhigende Atmosphäre aus, daß man gar nicht

Der deutsche Soldat hat im gegenwärtigen Kriege in Verteidigung und Angriff bewiesen, daß er der Tücken der Sümpfe Herr zu werden weiß. Er hat Tausende von Kilometern Knüppeldämme an allen Teilen der Ostfront gebaut, Hunderte von Stützpunkten im Kessel- und Schilfdickicht inmitten der Sümpfe angelegt, mit Fahrzeugen mannigfaltigster Art die schmalen Wasseradern in ihrem Bereiche befahren, mit Gummi- und Wasserstiefeln an den Füßen, die letzten Strecken von ihren Angestellten bis zu den Stützpunkten überwunden, mit Mückenschleiern und Pfeifenrauch sich der Angriffe der Milliarden kleiner und kleinster Insekten erwehrt, mit einfachster Unterkunft in stets feuchten Unterständen sich wochenlang beholfen. Er hat andererseits besonders bei der Bandenbekämpfung Mittel und Wege gefunden, den Gegner in seinen Schlupfwinkeln innerhalb des Sumpfgeländes aufzustoßern, mit Fernwaffen auszurauchern oder mit der blanken Waffe. Die Luftwaffe ist ihm bei der Erkundung und dem Verlauf der Operationen selber ein guter Helfer gewesen. Aber auch die Stoßtruppe und der Einzelkämpfer besonders der Polizeiverbände und der landeseigenen Truppen, die häufig in der Bandenbekämpfung eingesetzt werden, haben im Zurechtfinden und im Durchschreiten von versumpftem Gelände eine große Gewandtheit gewonnen. So wird der Sumpf — wie alle Geländeformen — für den, der sich mit seinen Eigenheiten abzufinden weiß, aus einem Feind zu einem Freund des Kämpfers.

glauben will, dort draußen knapp hundert Kilometer entfernt, sei schon die Front.

Oder, wenn man des abends an den eichenen, groben Tischen der Dominikaner-Klause sitzt, vor sich schäumenden Gerstensaft, unter Lampen, deren wohlthuendes Licht aus hölzernen Armen im Zusammenklang mit den bunten, farbigen Butzenscheiben eine anheimelnde und friedliche Stimmung erzeugt. Es läßt sich so nett erzählen in diesem Rahmen, so nett plaudern mit guten Kameraden, und wer von draußen kommt, von der Front, dem möchte scheinen in seiner Heimatgaststätte zu sitzen. Man hat das Gefühl, dem Krieg weit entrückt zu sein, zumindest dem unmittelbaren Krieg.

Der Heimweg im Schatten der Dominikaner-Kirche, über deren Dächer und Türme der Mond hervorlugt, verstärkt nur diesen Eindruck. Hier ist der Westen, wie man heute in den krassen Gegensätzen auszudrücken pflegt, dort, wo der Mond keine Schatten mehr wirft, wo Ebene, buckliges struppiges Feld ist, der Osten. Lemberg aber ist damit Schnittpunkt von West und Ost, nicht geworden, sondern schon immer gewesen. Die Schwellen, die die Schienen über Lemberg hinaus nach Cernowitz, Kowel, Rowno und Tarnopol tragen, ruhen auf einem Boden, der der östlichen Welt angehört. Noch hat Lemberg in seiner europäischen Anlage trotz der Frontnähe seine friedliche Atmosphäre nicht eingebüßt. Oft genug hat es so in den Osttürmen der Jahrhunderte auf Vorposten gestanden. E. B.

Širite Stajerskega Gospodarja!

Karte zu den Kämpfen zwischen Karpaten und dem oberen Dnjestr
Scherl-Bilderdienst-M.

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

»Drüben schauzen sie schon wieder ruf der Grabenposten seinen Kameraden am Maschinengewehr zu. Kurz darauf macht ein wohlgezielter Feuerstoß den Bewegungen in der sowjetischen Stellung ein Ende
PK-Kriegsbericht Gregor (PBZ-Sch)

Weit hinter den Stützpunkten an der Kanalküste rollen im Hinterland die Marschkolonnen. Am den geschickt getarnten Unterstellungen in einem Dorf in Nordfrankreich marschieren Panzer zum befohlene Sammelpunkt
PK-Kriegsbericht Steck (Sch)

Junge Soldaten, die bei einer Panzerersatzabteilung eingetreten sind, werden zu einer NSKK-Motorschule abkommandiert, wo sie durch besonders fronterfahrene Lehrkräfte als Panzerfahrer ausgebildet werden
Scherl-Bilderdienst-Autoflex

Von den Kämpf im Raum um Kowel Grenadiere und Panzer auf dem Marsch in dem Bereitstellungsraum, von dem aus ein neuer Vorstoß gegen den Feind geplant ist.
PK-Kriegsbericht Eizold (Sch)

Fallschirmjäger im Süden der Ostfront In Granat- und Bombentrümmern schnell hergerichteten Kampfständen bringen die Männer immer wieder ihre MG in Stellung, führen blitzschnell Gegenstöße durch und lösen sich wieder vom Feind
PK-Kriegsbericht Gemmelsbacher (PBZ — Sch)

Aus den Kämpf im Raum von Stanislaw Ostlich Stanislaw befinden sich unsere Truppen seit einiger Zeit im erfolgreichen Gegenangriff gegen die Bolschewisten. Eine Ortschaft ist von unseren Panzern nach harten Kämpf genommen worden.
PK-Kriegsbericht Paul (Sch)

Im Anschluß an seine Besprechungen mit dem Führer besichtigte der Duce auf einem Truppenübungsplatz eine der neu aufgestellten italienischen Divisionen, die unter deutscher Anleitung nach den neuesten Erfahrungen ausgebildet und mit den besten Waffen ausgerüstet wurden.
PK-Kriegsbericht Kempe (WBD—Sch)

Nach der Ablösung aus den vordersten Stellungen tauschen hier deutsche und italienische Fallschirmjäger ihre Erlebnisse bei den Kämpf gegen den gemeinsamen Feind an der Nettunofront aus. — PK-Kriegsbericht Haag (Sch)

Nach tagelangem hartem Kampf gelang es einer Kräftegruppe, bedrohender Einkesselung durch die Sowjets zu entgehen. Da, wo die Fahrzeuge im Schlamm steckenblieben und keine Zeit zu verlieren war, verlasteten die Grenadiere ihr Gepäck auf die Panzergäule
PK-Kriegsbericht Paul (Sch)

Im Raum von Sewastopol

In tiefen, gut ausgebauten Stellungen steht im Raum von Sewastopol der deutsche Grenadier bereit, den in Massen weit überlegenen Sowjets entgegenzutreten. Im Scharfschütze begibt sich in eine vorgeschobene Stellung

PK-Kriegsbericht Ruhe (Sch)

Deutsche Schnellboote auf großer Fahrt

PK-Kriegsbericht Pincornelly (Sch)

O dovoljenjih za bivanje inozemcev na Sp. Štajerskem

Šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem je z odredbo z dne 4. aprila 1944 proglasil Spodnjo Štajersko za obmejno cono ali obmejni pas v smislu odredbe o obmejnih conah. Po določilih te odredbe ne sme noben inozemec prestopiti obmejno cono, ako ni prehodno dobil dovoljenja za bivanje v obmejni coni. Za taka dovoljenja je prositi pred odhodom v obmejni pas pri Landratih Kreis-a, v katerem bi inozemec rad bival. Inozemci, ki prepotujejo obmejno cono s pomočjo javnih prometnih sredstev, ne potrebujejo posebnega dovoljenja za bivanje v obmejni coni.

Za izvedbo te odredbe je šef civilne uprave odredil sledeče:

1. Vsi inozemci, ki se v času ko stopi ta odredba v veljavo, nahajajo na področju Spodnje Štajerske in imajo dovoljenje za bivanje na tem področju, morajo do 30. aprila 1944 pri policijski oblasti Kreis-a, v katerem živijo, zaprositi za izdajo posebnega dovoljenja za bivanje v ob-

mejnem pasu. Dokler se jim take prošnje ne reši, se smatra, da imajo dovoljenje za bivanje.

2. Inozemci, ki živijo v času stopanja te odredbe v veljavo, na področju Štajerske in nimajo dovoljenja za bivanje na Spodnjem Štajerskem, morajo zapustiti isto do 30. aprila 1944.

3. Inozemci, ki dopotujejo iz inozemstva z motoriziranimi vozili na Spodnjo Štajersko ali se pa z istimi samo vozijo skozi Spodnjo Štajersko, morajo po 15. maju 1944 pri svojem dohodu na Spodnjo Štajersko razen vizuma imeti tudi dovoljenje za obmejno cono.

4. Imetelji izkaznic za mali obmejni promet morajo do 15. maja 1944 imeti posebna dovoljenja za obmejno cono.

5. Inozemski delavci, ki se nahajajo mimo grede v delavskem prehodnem taborišču v Marburg-u a. d. Drau, ne potrebujejo obmejnih dovoljenj.

6. Zaščitenci (Schulzangehörige) Spodnje Štajerske niso obvezni imeti dovoljenja za obmejno cono.

Obmejna cona zajema celo Spodnjo Štajersko.

Nacionalsocialistična rasna politika

Nacionalsocialistično gibanje je s svojim naukom o krvi in rasah prineslo prevratno novost. Gre za prvi primer v zgodovini človeštva, da se je narod usmerilo v pomen in važnost ohranitve svoje krvi. Ta nauk je nemškemu ljudstvu pokazal, da je čuvanje plemena za njegov obstoj in njegovo varnost odločilne važnosti. Do nastopa nacionalsocialistične vlade je namreč prevladovalo mnenje, da predstavlja narod veliko število ljudi, ki govorijo isti jezik in imajo skupno kulturo, na pomen krvi in vrsto ljudi, se pa ni oziralo. To je šlo tako daleč, da so na kri, pleme in bistvo nemškega naroda škodljivo vplivali ljudje drugovrstnih plemen ter ga razkrojivali. S tem so rušili enotnost volje in duha nemškega naroda.

Povedano je dalo povod, da je nacionalsocialističen nauk na mesto pojma o človeštvu, postavil narod, ki je vezan na svojo kri in svojo zemljo. Kri, rasa in bistvo vsakega naroda nastanejo iz njegove plemenske ali rasne sestave. Zgodovinski razvoj je ustvaril, da ne živijo posamezne rase ločene ena od druge in da ni nobena rasa strnjena skupina ljudi v enem narodu. Današnji evropski narodi so se izoblikovali v več plemen. Beseda človeška rasa pomeni, da gre za ljudi z enakimi telesnimi in duševnimi nagnenji in znamenji. Nemško ljudstvo se je tekom svojoega zgodovinskega razvoja sestavilo iz šestih ali sedmih plemen. Ta plemena so se sčasoma medsebojno pomešala ter predstavljajo danes odgovarjajoče in primerno krvno stanje našega ljudstva. Med temi plemen prevladuje nordijska rasa. Nordijsko raso najdemo razen tega še pri nordijskih narodih v Angliji, Holandiji, Belgiji in Severni Franciji.

O telesnih in duševnih znamenjih nemških ras ter razdelitvi istih na področju Velike Nemčije naj služi sledeča razlaga:

Nordijska rasa šteje 40—45 odst. vsega prebivalstva ter živi v severno-zahodni Nemčiji do reke Main proti jugu ter do črte Trave—Elbe—Saale proti vzhodu. Ti ljudje dosežejo kakih 174 cm visoko postavo, so ozkega obraza in čela, podolgovatega in ozkega nosu, voziat brade, ravnih gladkih ali valovitih plavih las v mnogih barvnih odtenkih, modrih do sivih oči ter svetle, žive in sveže kože. Ta narod je krepak v dejanjih, resnične narave, viteški, junaški, ustvarjalno sposoben za voditelja, vzdržljiv v govorjenju in občutkih ter poln zaupanja v samega sebe.

Zahodna rasa doseže približno 160 cm telesne višine, ima podolgovato glavo, ozek obraz, ozko na zgoraj in spodaj zaokroženo čelo, raven nos, zaokroženo brado, gladke rjave do črno-temne lase, tople črno-rjave oči in rjavkasto kožo. Pleme je živahno in preračunljivega in razdražljivega značaja, velike samozavesti in polno veselja do življenja. Številčno tvori 2 odst. nemškega ljudstva, in sicer v področjih Pfalz, Mosel in Rheingau.

Dinarijska rasa je 173 cm visokih postav, kratkih glav, ozkega obraza, širokega, nazaj nagnjenega dolgega nosu, visoke krepke brade, kodra-

stih, tankih, mehkih, rjavih do črno-temnih las, rjavih in črno-rjavih oči ter rjave kože. Po svojih duševnih znamenjih se odlikuje z odkritostjo, ljubeznijo do domovine in narave, hrabrostjo in živahnostjo, je pa tudi razdražljiva. V državnem življenju je zvesta in požrtvovalna. Teh 15 odst. nemškega naroda najdemo v bavarskih visokih ravninah v gornjem delu Bavarske, v Allgäu-ju, okrog Bodenskega jezera, v Kreis-ih Gumbinnen, Allenstein in Allenburg (Ostpreußen) ter v Kreis-u Hirschberg (Zillertal).

Vzhodna rasa zajema 20 odst. in je naseljena na jugovzhodu Nemčije v Altenburg-u, Lausitzer Gebirge, Sächsische Schweiz, Oberschlesien, Schwarzwald, Fränk'scher Jura, Rauhe Alp, Bayerischer Wald in Böhmer Wald. Ta del nemškega naroda je bolj male, širokopleče, kakih 163 cm visoke rasti, kratke in široke glave, širokega obraza, širokega, strmega in dvigačočega se čela, kratkega topega nosu, široko zaokrožene brade, trdih, strumnih, rjavih do črnih las, rjavih, nazaj ležečih oči ter rumeno-rjavkaste neživahne kože. Po značaju so ti ljudje mirni, pridobitno-brihtni, trezno-praktični, zdravega, človeškega razuma, v državnem življenju konzervativni ter duhoviti.

Vzhodno-baltičsko pleme, ki šteje 8 odst., je naseljeno do sredine Nemčije, vzhodno Trave—Elbe—Saale. Vzhodni Balti so srednje visoke, okrog 168 cm doseajoče rasti, širokopleči ter malih glav. Obrazi so jim široki, čela nagnena nazaj, nosovi kratki in stisnjeni v notranjost. Brade so jim tope, lasje trdi, debeli in svetli. Oči imajo govoreče in svetle. Svetla jim je tudi koža s sivim barvnim odtenkom. Navada tega plemena je, da je bolj zaornijo v samega sebe, da vzame vsako zadevo bolj težko, da mnogo misli in premišluje, da je potrpežljivo in gostoljubno, da rado pomaga drugim ter je umetnostno nadarjeno.

V zahodnem delu Thüringen-a, v severnem delu Hessen-a, v Westfalen-u ter deloma v dolnjem delu Schlesien-a in Württemberg-a živi falka rasa, prav visoke do 175 cm doseajočih postav, ki so šibke glave so ji težke oblike, širokega obraza, srednjevisokega, nekoliko strmo zvišanega čela, s srednje visokim težkim nosom, topo brado, trdih, kodrastih plavih las z rdečim barvnim odtenkom, svetlih oči sivomodre barve s svetlo robato kožo. Priladniki tega plemena so vestni, dosledni v dejanjih, trdni v svojih sklepkih, zvesti, solidni, toplih src in ustvarjalni v upodabljalni umetnosti. Te rase je 5 odst.

Sudetska rasa živi v Sudetih, to je nemško področje nekdanje Čehoslovaške, ki je mejilo ob Nemčijo in Poljsko in je sedaj v sestavi Velike Nemčije. Kaka 2 odst. celodnega nemškega naroda zajemajoče pleme je male in kratke, okrog 160 cm visoke rasti, kratkih do srednje velikih glav, srednješirokih obrazov, strmih nizkih čel, bolj plosnatih nosnic, neizrazite slabe brade, prostih temnih las, temnih oči, ki so mnogokrat brez silaja ter temne kože. Značaj je miren, potrpežljiv in delaven. V kolikor je duševno življenje tega plemena že raziskano, je ugotovljena stroga disciplina in strurna drža v boju za svobodo, ki se je v glavnem izvršil leta 1938, ko je šlo za odcepitev iz sestava češkoslovaške države ter za priključitev k svoji materni zemlji Veliki Nemčiji.

Nauk o podedovanju je dokazal, da medsebojno

mešanje ras v okviru enega naroda nikakor ne uniči izvornih lastnih telesnih in duševnih lastnosti posameznih ras. Ta nauk ima svoj izvor v doznanih menih Gregorja Mendel-a, ki je živel sredi 19. stoletja in je delal poskuse s križanjem rastlin, in sicer s cveticami. Ta zakon, ki ga je znanost temeljito proučila, velja tudi za ljudi. V kolikor gre za zunanja podedovanja, kakor so na primer postava, oči itd., se to lahko imenuje zunanja prirojenost ali zunanji pojav. Duševna podedovanja, kakor značaj, drža, sposobnost itd., so pa dedna slika.

Iz zunanje slike človeka ne moremo točno presoditi, kake dedne slike je, da bi ugotovili njegovo raso. Človek je po zunanosti lahko nordijskega izgleda, lahko pa nosi v sebi obenem kako drugo dedno sliko. To se izraža potem v njegovih duševnih lastnostih in v njegovih potomcih. Za rasno pripadnost je odločilna in prvi vrsti dedna slika. V našem narodu prevladuje nordijska kri, ki je radi dobrih lastnosti dragocena dedščina, ki jo je treba čuvati in ohraniti ter preprečiti vsako morebitno spremembo. Zato je podvzeti vse, da bo število rojstev vedno večje, da se ta dragocena dedščina ne zmanjša, temveč poveča. Hkrati se mora preprečevati razmnožitev bolnih in manjvrednih dedščin. Posebno je gledati na to, da se naša najsvetejša dedščina ne postlaba s mešanjem tujih ras. Predvsem se ne smejo vršiti mešanja z raso drugobarvne kože, kakor tudi ne s predazijskimi in orientalskimi rasami, najmanj pa z židovsko.

Ta iz nauk o rasah in dednosti nastala načela je dvignil nacionalsocializem nemškemu narodu med njegove vodilne misli ter jih utrdil s svojo zakonodajo. Omeniti je že zakone, ki pospešujejo zakonske zveze in veliko število otrok ter zakon, ki preprečuje rojstva dedno bolnega naraščaja z uvedbo steriliziranja hčevcev in drugih človeški družbi škodljivih individuijev.

Trideset vojnih členov za nemški narod

Člen 18.

Bolj neumne fraze ni, kakor je tista, ki govori, da je voditeljem bolje kakor ljudstvu. Res je, da je to, kar mora prenašati posameznik, gledano iz materijelnega stališča, včasih težje. Naitežja je pa le brema odgovornosti, ker povzroča skrb, ki jih nikakor ne zmanjka. Zato naj nikdo ne bo nepravilčen in naj ne sodi lahkomišljeno v trenutni nevolji o vprašanih, ker mu je razsodba kot neudeženemu oddaljena.

Pravilno pravi Reichspropagandaminister Dr. Goebbels, da je mnenje tistih, ki mislijo, da se voditeljem naroda v tej vojni bolje godi, kakor narodu, neumno in nesmiselno. Kdor ima nekoliko izobrazbe in razumevanja ter zna misliti in se poglabiti v dela in skrbi voditeljev države in ljudstva, mora uvideti, da upravljajo ti danes zadeve, ki zahtevajo ogromnih telesnih, duhovnih in živčnih sil. Nikdo ne podcenjuje trdote in morebitne grenkobe, ki jo prenašajo posamezniki, brezdvomno pa je, da je teža, ki leži na ramah naših voditeljev, veliko težja od žrtev posameznikov. Čim višji položaj voditelj zavzema, tem večja bremena ležijo na njegovih ramah, kar je mnogokrat povezano s težkimi duhovnimi in živčnimi boji, ki v veliki meri utrudijo in izmučijo tudi telo. Če se pomisli, da so nacionalsocialistični voditelji stranke, države in obožovane sile za svoja dela veliko bolj odgovorni, kakor je bil to primer v liberalni dobi in da se danes zahteva od njih veliko več kakor nekoč, potem mirno lahko zapišemo, da ni lahko in še manj prijetno biti voditelj ter stati na izpostavljenem položaju. Tisti, ki imajo vpogled v vse to in so objektivni, morajo to potrditi.

* Izumi nemških inženjerjev. Nemskim inženjerjem je uspelo izumiti nov način konstrukcije lesenih pomožnih mostov. Uspelo je doseganje nosilnost takih začasnih mostov, ki so izdržali samo do 24 ton prevozne teže, zvišati do 75 ton, ne da bi se za gradnjo mostu potrebovalo več lesa kakor dosteje.

UMNI KMETOVALEC

Svinjska rdečica — najnevarnejša bolezen svinj

Naši kmečki ljudje navadno niso posebno dobro poučeni o mnogoštevilnih boleznih domače živine. Mnogokrat se pripeti, da vprav zaradi te nepoučenosti zamudijo pravi čas, ko bi se žival le dalo rešiti s pravnim in pravočasnim zdravljenjem, in pokličejo živinozdravnika šele, ko začne žival poginjati.

Eno bolezen pa vsak kmečki živinorjec dobro pozna, vsaj po imenu, namreč, svinjsko rdečico. In to ni čudno; saj je svinjska rdečica svinjereju to, kar toča poljedelcu: neprestano grozeča nevarnost, ki grozi, čez noč uničiti sadove kmetovalčevega dela in prizadevanja.

Vsak kmet namreč ve, da je svinjska rdečica pogubonosna nalezljiva bolezen: če je enkrat v vasi, se širi od hiše do hiše, od hleva do hleva, in če zbolijo v hlevu zanj le ena svinja, je skoraj brezpogojno zapisana s tem že tudi vse ostale svinje v hlevu smrtna obsodba. Vsaj do nedavna je veljalo tako.

Vkljub temu pa, da je svinjska rdečica tako poznata in da se je vsi svinjereji tako boje, vendarle sorazmerno malokateri kmet ve kaj podrobnejšega o bistvu te bolezni, o načinu njenega razvoja, kakor tudi o načinu zdravljenja oziroma preprečevanja okužbe in širjenja.

V sedanjem času, ko so svinje najbolj dragocene domače živali, in je izguba vsake posamične teh dvakrat občutna, smatramo za umestno, naše bralce poučiti nekoliko natančneje o vseh teh stvareh in upamo, da nam bodo mnogi hvaležni.

1. Kdaj in kako se svinjska rdečica pojavlja?

Svinjska rdečica se pojavlja predvsem v poletnih mesecih. To ve sicer marsikateri kmečki gospodar, le malokdo pa si je na jasnem, zakaj se svinjska rdečica vprav poleti najraje pojavlja. In — če smo iskreni — tega tudi učenjaki pravzaprav točno ne vedo. Pač jim je že več desetletij sem znano, da povzroča to bolezen neposredno neko neskončno majceno živo bitje, akozvani »bacil svinjske rdečice«, ki se — kot vse povzročitelji nalezljivih bolezní — čudovito hitro množi, ako so dani ugodni pogoji za to. Toda znano pa jim je tudi, da živijo milijoni tega bacila leto in dan v zraku, v hlevu, — da celo v telesu mnoge žive in zdrave svinje samem; — pa vendar obolevajo svinje za rdečico samo poleti in samo pod določenimi okoliščinami.

Iz tega dejstva izvajajo znanstveniki sklep, da igra pri svinjski rdečici razen že poznane neposrednega povzročitelja, to je bacila svinjske rdečice, zelo važno vlogo še neki drugi, dozdej nepoznan — povzročitelj, morda ena izmed njih, dozdej še ne dovolj znanih in preiskanih snovi, ki jim pravijo učenjaki »virusi« in ki so v življenju ljudi, in živali velike važnosti.

Bolj točno kot ta sopovzročitelj svinjske rdečice, sam pa so točno ugotovljene okoliščine, pod katerimi bolezen najraje izbruhne: Te so predvsem:

- 1) visoka zračna toplina, posebno še, če vročina nastopi nenadoma, po hladnem vremenu;
- 2) reja svinj v temnih in zato hlilih, vlažnih svinjarnih; svinje, ki jih držimo poleti v hlevih stalno zaprte, brez možnosti da se spreletajo na prostem, še posebno rade obolijo;
- 3) nenaden prehod krmiljenja od enega načina na drugega, od ene vrste krme k drugi;
- 4) nepravilno krmiljenje svinj v obče.

V vseh navedenih primerih se zdravstveno stanje svinj poslabša, s tem se zmanjša obremenitev njih odpornost proti okužbi in obolenju, oziroma, kakor se učenjaki izražajo, zmanjša se v živalskem telesu tvorba protistrupa »antitoksina«, ki sicer preprečuje obolenje, četudi zaidejo bolezenski bacili v manjših količinah v živalsko telo.

Vprašati pa se moramo, v kakih oblikah in po kakem potu pa predvsem prihajajo bacili svinjske rdečice do svinj?

Možnosti za razširjanje bacila svinjske rdečice in za okuženje svinj z njim je torej nešteto — toliko, da je praktično nemožne, da bi mogel kdo obvarovati svoje svinje pred okuženjem.

Pač pa je mogoče, ubraniti svinje pred obolenjem na svinjski rdečici, odkar je učenjak Pasteur iznašel oni način boja proti nalezljivim boleznim, ki mu pravimo po domače »cepljenje« (Impfung).

Največkrat se okužijo svinje z bacili svinjske rdečice potom krme. Bolne živali, na primer izločajo z blatom tudi bacile. V okužen hlev stopi iz radovednosti sosedova dekla, da vidi, »kaj je neki sosedovim svinjam«... pa odnese na čevljih milijone bacilov svinjske rdečice v domači svinjak. Tam je v kotu na tleh že pripravljen kup detelje. Dekla stopi po nerodnosti z nožo na deteljo — in že se tisoči bacilov prenesejo s čevlja na deteljo, katero svinje kljub temu elastno pohrustajo — saj bacili niso tolikšni, da bi jih svinje ne mogle obenem z deteljo požreti... In čez tri do štiri dni — da, — čez tri do štiri dni izbruhne v domačem svinjaku prav taka bolezen, kakršno je šla dekla opazovat k sosedu... Toda čudno! Istočasno izbruhne svinjska rdečica tudi pri sosedu K., ki je slišal, da je rdečica nalezljiva bolezen, pa zato ni pustil nobenega svojih ljudi hoditi gledat bolne svinje v sosedov hlev. Toda glej! — rdečica je pri njem izbruhnila kljub temu, in on si tega ne ve razložiti. Če pa bi sosed K. vedel, da je šla radovedna sosedova dekla, namesto po poti, kar po stezi čez njegov travnik, kjer je on pol ure za tem nakosil koš trave za svoje svinje, — če bi sosed Krajšek to vedel, bi lahko uganil, da so se tudi njegove svinje okužile z okuženo krmo, s travo.

Toda lahko se zgodi še kaj bolj čudnega: V Višnji vasi so predlanskim vse svinje poginile za rdečico. Sosed R. je poslušal nasvet živinozdravnika in je dal ves hlev temeljito razkužiti: gladko ometane stene in betonski tlak je večkrat prebellil z apnom, kateremu je primešal karbolina, les pa je sploh ves očistil in dal napraviti nove pregraje in korita. Sosed M. pa si živinozdravnikovih navodil ni preveč gnil k srcu. Razkuženje je izvedel prav površno in že to le zato, ker bi bil sicer kaznovan.

Ni se torej čuditi, da je pri sosedu M. svinjska rdečica lani spet izbruhnila — saj so imeli bacili marsikje v hlevu dovolj zavetišča in gnezdišč. Toda kdo bi verjel, da se je istočasno pojavila bolezen tudi pri sosedu K.! Šele živinozdravnik je razložil začudenemu gospodarju: »Najbrž ste z njem obolelih svinj gnajili njiivo, pa so se bacili ohranili in okužili pridelano krmno Al pa ste morda že bolne svinje puščali na tekalšču, kjer so okužile zemljo — in letos so se svinje prav na tekalšču vnovič okužile! Al pa je slednjič tudi mogoče, da so svinje, ki ste jih kupili, ker so vam lani vse poginile, bile že okužene, pa bolezen ni izbruhnila takoj; saj veste, da ima mnogo svinj v sluznicah prebavnih organov bolezenske bacile rdečice po cele mesece, ne da bi bolezen izbruhnila... Prav zato je nakup svinj iz tujih krajev toliko bolj nevarna stvar! Končno pa je tudi mogoče, da svinj, ki so lani poginile pri vas in pri sosedu, niste oddali konjaču, marveč le kje v bližini plitvo podkopali, tako, da so jih psi izkopali in okužili z ostanki okuženih svinj, ki so jih vlačili okoli, ves okolišč...«

2. Pomen in namen cepljenja v boju s svinjsko rdečico.

Že uvodoma smo rekli, da ne oboli za rdečico vsaka svinja takoj, kakor hitro se okuži z bolezenskimi bacili, marveč le v primeru, če iz kakršnega koli razloga njeno telo ne more v zadostni količini proizvajati obrambnega sredstva, »antitoksina«, ki sicer preprečuje pogubni učinek strupov, »toksinov«, katere izločujejo bacili bolezní.

Vzrok, da žival ne more proizvajati dovolj protistrupa, je lahko bodisi v tem, ker je žival sama trenutno neodporna, ali pa v dejstvu, da pridejo v živalsko telo naenkrat velike množine bacilov, ki se hitro razvijajo, tako da živalsko telo sploh ne more zadosti naqlo in v zadostni količini proizvajati protistrupov.

Skrivnost cepljenja je predvsem v tem, da se zdravim živalim vcepi male množine bacilov v telo, istočasno pa se jim vcepi tudi krvni sok (serum), v katerem se nahaja obilo protistrupa proti bacilu dotične bolezni. S tem dosežemo, da se v živalskem telesu sicer začno razmnoževati bacili bolezní, da pa je živalsko telo obenem prekrbljeno z dovoljno količino protistrupa, tako, da strup, ki ga bolezenski bacili izločajo, ne more prevladati, in zato ne škodovati živali. V določenem času protistrupi popolnoma uničijo bacile, sami pa še nadalje ostanejo v krvi kot nekaki stražarji, — enako kot ostanejo tudi gasilci še

nekaj časa na mestu požara, čeprav so oqeni že poqasili.

Jasno je, da žival, ki ima v krvi obilo tega protistrupa, ne more oboleti, čeprav se še tolikokrat okuži z bolezenskimi bacili. Živalim, ki so tako zaščitene proti obolenju na kateri koli nalezljivi bolezní, pravimo, da so proti dotični bolezni »imune«. In takemu načinu cepljenja proti boleznim pravimo »zaščitno cepljenje« (Schutzimpfung, Simultanimpfung). Seveda moramo takoj pripomniti, da tako zaščiteno stanje pri živalih ne traja vedno. Protistrup se namreč počasi spet iz krvi izqublja in v isti meri raste spet nevarnost, da žival lahko spet oboli za dotično bolezní, v našem primeru za rdečico. Navadno računamo, da ostanejo svinje zaščitene pred obolenjem na rdečici tri do štiri mesece po cepljenju. Če pa cepljenje čez dva do tri tedne po prvem cepljenju ponovimo (topot vcepimo samo bacile!), traja stanje »imunosti« 5—9 mesecev!

Ker nastopa, kakor smo rekli, rdečica najraje v poletnih mesecih, cepimo svinje proti tej bolezni navadno spomladi, v mesecih maj in junij, kajti v tem primeru so zaščitene pred obolenjem ves čas največje nevarnosti, to je do konca poletja.

Zaradi varnosti pred rdečico, kar z zaščitnim cepljenjem dosežemo, priporočamo vsem kmetovalcem, da takoj prijavijo vse svoje svinje za zaščitno cepljenje proti rdečici, ako tega do sedaj še niso storili!

Zaželjeni učinek zaščitnega cepljenja še pospešimo, ako ob času cepljenja preskrbimo živalim tudi obilo »vitaminov«, to je za zdravje neobhodno poltebnih snovi, katere vsebuje posebno zelena krma. V prvi vrsti bomo torej ob času cepljenja krmili svinjam mlado zeleno lucerno ali pa deteljo, ki vsebuje mnogo vitaminov. Seveda ne smemo svinjam, ki so dozdej dobivale samo suho krmo, ob času cepljenja naenkrat začeti krmiti samo svežo lucerno, kar bi gotovo povzročilo prebavne motnje, marveč moramo počasi preiti na zeleno krmiljenje.

Razen primerne krme pospeši ugodni učinek cepljenja proti rdečici tudi gibanje svinj na prostem. Zato svinj, ki so bile zaščitno cepljene proti rdečici, ne smemo imeti zaprtih v hlevu, marveč naj se čim več gibljejo na prostem.

Se nečesa ne smemo prezreti: Dogodi se, da svinje včasih, ako smo jih dali cepiti za rdečico, poginejo, in sicer vprav na rdečici. Temu se ne bomo čudili, ako vemo, da se s cepljenjem vcepijo tudi bacili bolezní, ki pri slabotnih svinjah, ali pa v primeru, da je svinja z bacili že od prej okužena, lahko včasih vendarle nadvladajo vcepljeni protistrup. Vendar so taki slučajji tako redki, da sme kmet dati cepiti svoje svinje skoraj brez vsake bojazni. In je končno bolje, da poginejo svinje, ki bi itak poginile za rdečico pozneje, že takoj spomladi.

Ni pa nujno, da vsaka svinja, ki za rdečico oboli, že tudi zagotovo pogine. Če kmet obolenje pravočasno ugotovi in pokliče živinozdravnika, je mogoče, da na rdečici obolelo svinjo živinozdravnik še reši, in sicer s takozvanim »zdravilnim cepljenjem« (Heilimpfung). Bister bralec bo uganil, da pri tem načinu cepljenja vcepimo živali le večjo količino protistrupa, a nič bacilov — ki jih je itak že v živalskem telesu preveč. Pravočasno cepljenje s protistrupom reši večino obolelih svinj.

Prav tako cepi živinozdravnik samo s protistrupom (serumom) vse, navidez vsaj zdrave, svinje v hlevu, ako je ena izmed svinj v hlevu obolela za rdečico (Die Notimpfung). Domnevati moramo namreč v takih primerih, da se jim še ni posrečilo, nadvladati protistrupe, ki jih živalsko telo proizvajava v svojo obrambo. Cepljenje v tem primeru pomeni torej nekako pomoč v bitki, ki jo bijejo protistrupi proti sovražniku-bolezní.

3. Kako svinjsko rdečico spoznamo in kako v takem primeru ravnamo?

Kot pri skoraj vsaki bolezni, se tudi pri svinjski rdečici pokažejo prvi znaki bolezni v tem, da obolela svinja izgubi tek — ne žre več, ali le malenkost. Nadalje kažejo znake utrujenosti; zapira se jim, in — kar je najbolj očiten znak — dobijo nenadno visoko vročino: do 42 stopinj in še čez. Po par dneh pa se pokažejo še poslednji, za rdečico tako značilni znaki, po katerih je dobila bolezen tudi ime: Po koži se pojavijo rdeče lise, predvsem po trebušni strani. Te rdeče lise se hitro širijo in kmalu je vsa koža pokrita z rdečo barvo, z izjemo hrbtišča.

Če za rdečico obolelih svinj pravočasno ne zdravimo (predvsem cepimo), pogine večina, ako

GOSPODARSTVO

Stanje domačih živali v Evropi

Na podlagi statističnih podatkov, ki jih imamo iz raznega popisovanja domačih živali, se stanje istih lahko ugotovi na dva načina, in sicer po številu goved, svinj ali ovac na hektar zemlje ali pa na vsakih 100 prebivalcev. Na podlagi takega eksperimenta lahko dobimo sliko, ki nam prikazuje pravo stanje samo približno in v glavnih obrisih, ker podrobnosti in posebnosti živinoreje posameznih dežel v taki podobi niso zapopadene.

V Evropi gojijo povprečno 19 goved na 100 hektarjev zemlje, pri čemur nista zapopadeni Sovjetija in Turčija. V Sovjetiji je z ozirom na prostorne razmere nekoliko drugačna slika. Če imamo o isti prave številke, redijo v Rusiji po dva goveda približno na vsakih 100 hektarjev zemlje.

Za ostale evropske države lahko objavimo na podlagi označenega merila sledeče številke za goveda: Holandija 75, Danska 71, Belgija 58, Nemčija 42, Švica 41, Velika Britanija 40, Francija 29, Madžarska 19, Španija in Portugalska po 8 glav na vsakih 100 hektarjev. Povedane številke nam jasno govorijo, da so v padanju od severa proti jugu.

Z ozirom na kritje potreb teče krivulja v Evropi slabo, in sicer imajo na Danskem 83, v Švici 41, v Franciji 38, v Nemčiji 29, v Belgiji 21, na Madžarskem 21, na Portugalskem in v Španiji po 14 goved na vsakih 100 prebivalcev.

Navedene številke pomenijo, da je reja goveje živine v Evropi vzhodno od Severnega morja največja ter pada v področjih, ki se nahajajo od tam proti jugu.

Pri upoštevanju stanja goved, svinj in ovac je lahko oceniti tudi stanje mesa. Rezultat kaže klavno težo ene živali, in sicer se šteje govedo kot živalska enota 1, svinja 0,5 in ovca 0,08. Po tem imajo statistične podatke iz leta 1936 v evropskih deželah na razpoložljivo sledečo produkcijo mesa: Belgija 129, Danska 116, Nizozemska 111 in Nemčija 105 kg. Merjeno po gostoti naseljenosti ima Danska na 100 prebivalcev 113, Nemčija 50, Holandija 40, Belgija 38 in Francija 34 kg mesne produkcije. Te produkcijske količine bi odgovarjale približno potrošnji mesa, ki je znašala na Danskem 55, v Nemčiji 53, v Holandiji 40, v Belgiji 38 in v Franciji 34 kg na vsakih 100 prebivalcev. Danes so torej pred vojno konzumirali največ mesa. Razlika med produkcijo in protrošnjo mesa, vzeta v grobih obrisih, je odgovarjala uvoznim potrebam posameznih držav pred sedanjo vojno.

Ti statistični poskusi se dajo razširiti na gostost živinoreje vsega sveta. Interesantna je razdelitev svetovne živinoreje na tri glavne tipe. Evropa kaže najmanj ugodne pogoje za živinorejo ter ima zato tudi najbolj umeten tip intenzivne živinoreje. Klimatične razmere Evrope ne omogočajo dobrih in velikih pašnikov ter potrebuje veliko dodatnih krmil. Temu v nasprotju je stanje živinoreje in produkcija domačih živali v Južni Ameriki, v južnem delu Zedinjenih držav Severne Amerike in v Avstraliji intenzivna. V vzhodnem delu Azije, kjer imamo tretji in glavni tip živinoreje, so pa razmere za isto najsibše. Živinoreja je skoraj nemogoča, ker je azijski prostor tako gosto naseljen z narodi, da ni prostora in možnosti

je obolenje težje vrste. Poznamo pa tudi rdečico lažje vrste, za katero obolele svinje navadno ne poginejo, marveč kmalu spet okrevaajo.

Nadalje ne smemo zamenjati svinjske rdečice s svinjsko kugo (Schweinepest), ki je še bolj nevarna, četudi ne tako pogosto nastopajoča bolezen svinj. Tudi za kugo obolele svinje izgubijo tek in dobijo visoko vročino, toda rdeče lise se ne pojavijo in namesto zaprtja se pojavi driska. Tudi ta bolezen se zdravi s cepljenjem.

Opozorjamo, da je vsak kmetovalec, v katerega hlevu se pojavi bodisi svinjska rdečica, bodisi svinjska kuga, pod kaznijo dolžan, to takoj prijaviti potom domačega občinskega urada uradnemu živinozdravniku, ki odredi vse potrebno, da se nalezljiva bolezen omeji (izolira) in obolele živali po možnosti ozdravi. Seveda se mora vsak kmetovalec točno ravnati po tozadevnih navodilih živinozdravnika, tako glede izločenja obolelih živali od zdravih kakor tudi glede odstranitve poginulih. Tudi razkuženje po končani boleznih mora kmet opraviti točno po dobljenih navodilih, ker površno razkuženje nima nobenega smisla.

za pašnike. Vsak kolikor toliko rodoviten kos zemlje mora biti obdelan za ljudsko prehrano in še ta je skromna in nezadostna.

GOSPODARSKE VESTI

× Nemčija za pospeševanje srbskega kmetijstva. Kljub omejitvam, ki jih zahteva vojna v predelovanju železa za civilne potrebe, so merodajna mesta dovolila tovarni »Vislud« v Valjevu izdelovanje plugov in drugega kmetijskega orodja, ki je potrebno za izboljšanje kmetijstva v Srbiji. Tovarna dokončava sedaj tretjo serijo po 3000 plugov, izdelala jih je pa že 9000 komadov. Trenutno se nahaja v delu nova serija 6000 plugov, od katere je polovica namenjena za gorske kmetije.

× Krušno žito iz gozda. Reichsforstmeister se bavi v nekem odloku z gojitvijo raznih krušnih žit v gozdovih, kjer so za to primerna mesta, kakor na primer krčevine in podobno. V raznih krajih bi se lahko gojilo oves, rž, krompir in tudi oljariče, če se pravilno izbere prostor in vrsto semena z ozirom na sonce, lego in drugo. Gre za vmesno gojitev kmetijskih rastlin, ne da bi se pri tem smelo škodovati gozdnim rastlinam. Mišljena je gojitev v javnih in privatnih gozdovih po navodilih strokovnjakov, gozdarske oblasti bodo pa uspele pridelke celo nagradile.

× Protektorat goji lan. Medtem ko je nekdanja Čehoslovaška zavirala gojitev lana, ker ni imela za istega primernih odjemalcev, pospešuje sedanja uprava to produkcijo na celotni črti. Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo je v posebnem odloku izdalo izdatno priporočilo, da bi ga kmetovalci, ki ga doslej še niso gojili vsaj na desetini svojih krompirjevih njiv. Gojitev pa pride seveda samo pri tistih kmetijah v poštev, ki zamorejo v to svrhu odstopiti vsaj pol hektarja. Pridelke lana je oddati v za to določena oddajalstva, pridelovanje se pa podpira z dodeljevanjem umetnih gnojil, rastlinske jedilne masti in gotovih tekstilij.

× Slovaško gospodarstvo. V Bratislavi so nedavno imeli konferenco o predložitih za zvišanje cen soli, volne in opeke. Da bi se zavrglo morebiten dvig cen življenjskim potrebščinam, so merodajni krogi vse te predloge odbili. S tem v zvezi je zanimivo, da je od strani delavstva v zadnjem času padlo tudi več predlogov, ki gredo za tem, da bi se zvišale mezde. Tudi tem željam

se ni moglo ugoditi, izjeme so napravili samo tam, kjer je šlo za izravnave navzgor v mejah in okviru sedanjih mezdnih višin.

× Slovaška država garantira za občinska posojila. Ker imajo na Slovaškem veliko število revnih občin, ki v slučaju najemanja posojila nimajo imobilij, da bi jih lahko stavili kot jamstvo za posojila, je država sklenila, nositi v takih primerih potrebno jamstvo. To jamstvo gre tako daleč, da je država pripravljena v slučaju potrebe plačati zapadljiv obrok odplačila, ako je občina v finančnih skrbeh. Slovaška država je na ta način nekaterim občinam že v 62 primerih omogočila najetje komunalnih posojil v višini 43,3 milijonov slovaških kron. Pri tem gre v petdesetih slučajih za kredite, ki bodo služili gradnji novih šol.

× Nacionalizacija slovaških kmetij. Odkar ima Slovaška državni kmetijski urad, so prevedli in prepisali 209.600 oralov kmetijsko obdelovane zemlje v lastništvo domačih slovaških kmetov. Večina teh kmetij je bila last židov.

× Sladkorna trstika v Turčiji. Poskuse, ki jih je delala Turčija, so pokazali, da uspeva v nekaterih njenih pokrajinah bolje sladkorna trstika kakor sladkorna pesa. To velja posebno za področje južnega dela Anatolije. Radi tega bo vlada od štirih projektiranih tovarn sladkorja uredila dve za predelovanje sladkorne trstike.

× Turške železnice. Proračun turških državnih železnic se je tekom zadnjih let znatno povečal. Leta 1942 je bilanca izkazovala izravnane izdatke in dohodke 77.580.000 turških funtov. V naslednjem letu je ta vsota dosegla 106 milijonov turških funtov. Na ta dvig so v glavnem vplivali obratni stroški in splošni porast cen. Mimo tega povzročajo ogromne izdatke popravila in izobrazba strokovnega osebja. Pod takimi okoliščinami je dvig izdatkov razumljiv. Upoštevati je treba, da so iz tekočih dohodkov gradili razne nove stranske proge. Razširiti železniškega prometa primerno se je tudi v turške železnice investirati kapital od leta do leta večal. Leta 1941 je Turčija imela v železniških napravah vloženi 517,76 milijonov turških funtov napram 86,7 milijonov v letu 1927. K temu je pripomniti, da so to v tem času od strani države pokupili več železniških prog, ki so bile v prelo v rokah zasebnikov.

× Nova tovarna steklenih plošč v Turčiji. Medtem ko je bila Turčija doslej navezana na uvoz steklenih plošč, bodo izdelovali odslej iste doma. Neka tovarna steklenic, ki se nahaja ob Bosporu, je namreč povečala svoje objekte ter uredila posebno fabriko steklenih plošč. Kapaciteta bo znašala pol milijona kvadratnih metrov stekla letno. Tovarna stekla zaposluje sedaj v celoti 500 delavcev.

Dr. F. J. Lukas:

Ausscheiden/ Brazili

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch (Nemščina za odrasle metodično in praktično)

69. Stunde.

Für den Schuhmacher und Schuhverkäufer.

Za čevljarja in prodajalca čevljev.

Sohlenschoner, der — prevleka za podplate
Haferlschuh, der — haferlski čevelj (trden nizki gorski čevelj)

Sandale, die — sandala opanek

Tuchschuh, der — sukneni čevelj

Filzschuh, der — čevelj iz klobučevine

Patschen, der — copata

ungefüllt — brez podlage

Schnallenverschluß, der — zaklopna zaponka

Hautschuh, der — copata

Schafleder, das — ovčina

Pantoffel, der — copata, šlapa, papuča

Spaltleder, das — razcepno usnje

Spagat, der — motvoz, vrvca (špaqat)

Riemen, der — jermen

Stöckelschuh, der — visoki čevelj

Chromleder, das — kromovo usnje

Lederimitation, die — posnemanje, posnetek (imitacija) usnja

Werkstoff, der — blago za izdelavo

Segelleinen, das — jadrovinna

Druckknopfverschluß, der — zaklep z zaklopniki

Schneeschuh, der — snežka

Oberteil, der — zgornji del

Überschuh, der — vrhni čevelj, galoša

Einlage, die — vložek

Schuhstrecker, der — čevljarski raztezalnik (raz-

Schuhspanner, der — čevljski natezalnik

Lederamaschen, die — usnena golenica

Pasta, die — pasta

Schuhpflege, die — skrb za čevlje

imprägnieren — prepojiti, impregnirati

Glanz, der — lesk

Tuba, die — tuba

Trockenputzmittel, das — suho snazilo

Schuhlöffel, der — nazuvnik

Spangenschuh, der — čevelj za zapenjanje

Kroko — kroko

niederer Absatz — nizka peta

fester Absatz — trdna peta

Einlage, die — vložek

Lackauflage, die — lakasta prevleka

Schnürschuh, der — čevelj na stoglo, vezanka

Halbschuh, der — nizki čevelj

Lackbesatz, der — lakasti obšiv

Lackstreifen, der — lakasti kos

Stoppverzierung, die — prešivni okrasek

Zierstepperel, die — okrasno prešivanje

nott — ličen, čeden

bequem — udoben, zložen

apart — poseben, aparten

Latsche, die — jezik (pri čevlju)

weiches Leder — mehko usnje

Tuch, das — sukno

Besatz, der — našiv

Knieleder, das — kravje usnje

MALE VESTI

* Führer je sporočil 29. aprila japonskemu cesarju Hirohitiju ob priliki njegovega 43. rojstnega dneva bizozjavno svoje najiskrenejše čestitke. V Tokiju so praznovali cesarjev rojstni dan izredno svečano. Na vojaškem vežbališču Jojogi se je vrtila v prisotnosti cesarja velika vojaška parada. Cesar je pri tej priliki preglel elitne in zlasti motorizirane čete. Nad parado je krožilo 500 letal.

* Drei Jahre heimgekehrte Untersteiermark. Tako je ime reviji, ki sta jo za tretjo obletnico izdala urad Zweigstelle des Reichspropagandaamtes v Marburgu in Bundesführung organizacije Steirischer Heimatbund. List prinaša v slikah s kratkim popisom v glavnih potezah vsa ogromna dela, ki jih je nacionalsocializem izvršil in jih še izvaja na Spodnjem Stajerskem, odkar se je vrnila zopet v naročje Velike Nemčije. Sestavljalci lista niso pozabili uvrstiti posnetke Führerjevega obiska mesta Marburg, nadalje obiske Reichsorganisationsleiterja Dr. Ley-ja, Reichsleiterja Bouhler-ja, Reichsministra Frick-a, Reichsschatzmeister-ja Schwarz-a, Reichsjugendführer-ja Axmann-a, Reichsführer-ja Himmler-ja, Oberbefehlshaber-ja Hilgenfeldt-a, Generalobersta Dietl-a in Generalleutnanta Ringel-a. Nadalje je omenjeno delo mladine, kulturno udejstvovanje, gospodarska obnovitev, skrb za mlake in matere, kmetijstvo in Wehrmannschaft. Impozantne so številke o zborovanjih, nadalje o nemških učnih tečajih, o opravljenih javnih delih ter o odlikovancih za hrabrost, ki so svoja odlikovanja zaslužili na raznih frontah in v obmejnih bojih z banditi. Dvanajst strani obsegojoča ilustracija predstavlja ponosno poročilo o delu in storitvah, ki ga je izvršila nacionalsocialistična uprava na Spodnjem Stajerskem v razmeroma kratki dobi treh let in to kljub vsem težavam, ki jih povzročata sedanja vojna.

* Spodnja Stajerska v znamenju 1. maja. Kakor v Marburgu, tako so tudi po drugih krajih Spodnje Stajerske postavili maška drevesa, kar se je zgodilo na prav slavnosten način. Spodnja Stajerska je postavljala letos četrtič po osvoboditvi maška drevesa, običaj nemškega izvora, ki ga je v času bivše balkanske vladavine morala opustiti.

* Steierland. Maška številka teqa za vojske na fronti izhajajočega lista prinaša na uvodni strani materam posvečeno pesem Hans-Jürgen Nierentz-a »Den Müttern«. Drugo stran zavzema članek Dr. Helmut Carstensen-a, v katerem dokazuje z zgodovinskimi viri da je Spodnja Stajerska bila vedno nemška. Temu sledijo poročila iz vseh sedmih Kreisov Spodnje Stajerske o odlikovanih, ki so jih v zadnjem času dobili hrabri Spodnještajerci, nadalje o političnih zborovanjih, ki so se vršila, ne manjka pa tudi poročila o pokolih, smrtnih slučajih in ostalih zasebnih zade-

vah. Na 8. in 9. strani je objavljen članek profesorja dr. Fr. Mischitz-a o nekdanjih steklah na gorovju Bachern. Poučen sestavek je olepšal s slikami, ki prikazujejo delavnice nekdanjih naših spodnještajerskih steklar in njihove izdelke Hermann Gläser-jeva novela »Einer Mutter Hände«, je kakor pesem na prvi strani, posvečena materinskemu dnevu, ki bo dne 21. maja ter živo prikazuje vpliv in moč materinske ljubezni. Za humoristično stran lista je prispeval Sebastian Weiß sestavek »Der Lämmel«, Otto Kump pa »Müller III. ist musikalisch«. Ker so vojaki mladi, jih bo zanimala tudi Helmut Grömmel-jeva pripovedka »Weidekätzchen«. Končno je omeniti še stolpec o sportu ter stolpec koristnih nasvetov. »Steierland« postaja z vsako številko boljši in bogatejši po odlično izbranim čitvu ter je glasom dopisov, ki prihajajo iz vrst naših vojakov, vedno bolj željena vez med fronto in Spodnja Stajersko.

* Surtuglednega in zaslužnega Spodnještajerca. V Patta-u je umrl star 75 let, širom Spodnje Stajerske in daleč preko njenih meja znan in ugleden veletrgovec Leopold Slawitsch. Pokojnik se je rodil dne 15. novembra 1866 v Luttenbergu ter je lansko leto v Pettau-u obhajal petdesetletnico svojega gospodarskega in poslovnega udejstvovanja. Trgovino, ki je tvorila glavni vir njegovega plodnosnega in neumorno pridnega dela ter je bila znana daleč naokrog, je vodil pod imenom Brüder Slawitsch. Za njen razvoj in razmah gre zasluga v največji meri njemu ter soprogi, rojeni Heller, ki mu je stala skrbno ob strani ter mu vsestransko pomagala. Slawitsch je bil pred prvo svetovno vojno med soustanovitelji takratnega tednika »Stajerce«, ki je izhajal v času, ko je v Pettau-u županoval deželni poslanec Josef Ornik ter ga je šteli med prve pionirje in bojevnik, ki so se v tistem času prav posebno pa med svetovno vojno potegovali za nemško izravnavo Spodnje Stajerske ter bili odločno proti vsaki odcepitvi od ostalega dela Stajerske. Leopoldu Slawitschu, ki je bil v stari monarhiji tudi član mestnega občinskega sveta v Pettau-u gre tudi zasluga, da je po prizadevanju pokojnega Josefa Ornika in Maxa Straschilla iz Pettaua ter Suppanza iz Pristawa, Rakusca iz Cillia in Matheisa iz Ranna prišlo do znane avdiencie na dvoru zadnjega avstrijskega cesarja, kjer so v imenu domoliubnih Spodnještajercov vložili protest zoper morebitno odcepitev Spodnje Stajerske od ostalega dela Stajerske. Slawitsch je bil izredno delaven, organizatorno in gospodarsko velemožen mož, ljubil in čislal je pa nad vse svojo lepo najozjeto spodnještajersko domovino, ki ga bo obdržala v vsakem pogledu v najlepšem spominu.

* Železna poroka. Te dni je proslavil v Grazu železniški vpokojenec Josef Komar s svojo soprogo Anno 65 letnico svoje poroke. »Zeni«-jubilar je star 89, »nevesta« pa 92 let. Čez 40 let

je bil Komar zaposlen kot strugar v bivši delavnici južne železnice v Marburgu.

* Ženska mladina v Reichsarbeitsdienst-u. Führer je dne 8. aprila izdal odlok o trajanju službe za žensko mladino v Reichsarbeitsdienst-u. Po tem odloku znaša služba za žensko mladino, ki je vpostavljen v letalsko obrambo ter za vse za to službo predvidene delovne obveznice 1½ leta. S tem je ta služba podaljšana za pol leta. Za vse ostale ostane enoletna služba, doba (vključno vojno-pomožne službe). Trenutno v vojni pomožni službi se nahajajoče obveznice se bodo v času med 15. in 20. majem 1944 odpustile. Ob izbruhu vojne se je uvedlo delovno službeno obvezo za žensko mladino. Pozneje je prišla uvedba vojno-pomožne službe, leta 1943, pa vpostava Arbeitmaid na področju natančnosti Reich-a v letalsko-obrambni službi. V dejstvu, da se prihodnje mesece na njihovo storitev reflektira, ker je Führer zapovedal podaljšati letalsko obrambno službo, leži dokaz o sposobnosti in zvestobi Arbeitmaid. V odločujočem vojnem razdobju je ponosna dolžnost vsakega, da se odpove osebnim željam ter se vpostavi tam, kjer to zahtevajo naloge. Ženska mladina bo seveda tudi to Führerjevo povelje izvršila z veseljem in odgovornostjo.

* Perutninarstvo. Reichsnährstand opozarja v zvezi odlokov o reji malih živali, da velja prenovit držanja kokoši samo v toliko, da se število, ki so ga imeli dne 3. decembra 1943, ne sme povečati. V svrhu pridobivanja potrebnega kokešega naraščaja je mimogrede dovoljeno tudi prekoračenje tega števila. Dotični, ki na dan 3. decembra 1943 niso redili niti kokoši, niti raze gosi, pure, pegatke ali kunce, ne smejo v bodoče rediti našete male živali. Že obstoječim kokešerjem, ki imajo za to potrebna krmila, to so predvsem kmetije, se ni treba bati, da bi morale omejiti stanje svojih kokoši.

* Popis rodne zemlje. V svrhu ugotovitve rodne zemlje bodo koncem maja po odloku ministra prehrane in kmetijstva na področju Velike Nemčije popisali vsa zemljišča, ki se obdelujejo in posevajo. Reichsnährstand bo s svojimi organi prevzel strokovno stran tega dela ter ga na celi črti podprl. Popis je potreben za izdelovanje vojnogospodarskih prehranjevalnih načrtov.

* Podaljšana veljavnost Urlauberkart. Reichsnährungsminister objavlja, da se do nadaljnjega podaljša veljavnost takozvanih Urlauberkart, ki nosijo natis, da so veljavne do 14. novembra 1943 in so bile podaljšane do 30. aprila 1944. Nove Urlauberkarte so v tisku ter se bo razglasilo, kadar stopijo sedanje iz veljave. Isto velja za Reise- in Gaststättenmarken.

* Pošne pošiljke vojnim ujetnikom in civilnim internirancem v sovražne dežele, v katere je pošiljana poštna služba ustavljena radi prekinitve diplomatskih odnošajev, so glasom objave poštnega ministristva možne. Tako je možno pošiljati tudi pošiljke na naslove internirancev v Argentini.

* Nove odredbe. Izšla je 7. številka lista »Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark«, ki objavlja odlok o cenah za surov les na Spodnjem Stajerskem. 8. številka istega lista objavlja sledeče: 1. Odredba o uvedbi odredbe o obmejnih cenah na Spodnjem Stajerskem. 2. Razglas k izvedbi odredbe o obmejnih cenah na Spodnjem Stajerskem. 3. Druga odredba o veljavnosti vojno-gospodarskih določil na Spodnjem Stajerskem. 4. Razglas o imenovanju zavoda za socialno zavarovanje na Spodnjem Stajerskem. 5. Določba o pomaganju pri natovorenju in raztovorenju avtomobilov po šoferjih. 6. Določba o spremembi določbe štev. 1 urada Wein- und Trinkbranntweinwirtschaftsverbandes Kärnten und Steiermark z dne 20. septembra 1943. 7. Določba o spremembi provizijskih postavk za telefa in ovce na osrednjem trgu v Marburgu in pri razdelitvi v Cilli-ju. 8. Določba o cenah za jamski les in za les za izdelovanje vlakna. 9. Razglas o opustitvi gozdarskega urada v Heilensteinu. 10. Odlok, zadevajoč dostavljanje okrožnic. 11. Odlok, zadevajoč dostavljanje okrožnic. 11. Odlok, zadevajoč sprejem učencev in učenk, ki brez dovoljenja zapustijo KLV-Lager-je, v druge šole. 12. Odlok, zadevajoč izkušnje za glavne šole.

* Ženski predvajalci filmov. V nemških kinematografih bodo v bodoče načelno zaposlevali samo ženske predvajalce filmov. V to svrhu se bo priredilo tečaje ter izobrazilo primerno število žensk. V kolikor se že danes zaposluje ženske v tem poklicu, so napravili povsod dobre izkušnje.

Köpfe, die — kapica
fellen — (o)metsti

Gespräche mit einer Verkäuferin.

A. Ich möchte eine gute Wolle für eine Trachtenweste.

V. Vielleicht nehmen Sie diese. Wir haben sie einfarbig oder fein meliert auf Lager. Sie ist auch für Pullover, Socken und Strümpfe sehr geeignet, weil sie besonders strapazfähig und außerdem sehr billig ist.

A. Wieviel kostet ein Strähn?

V. Ein Strähn zu 10 dkg kostet 2 RM.

A. Wieviel Strähne brauche ich für eine Weste?

V. Für eine Weste brauchen Sie 6 bis 7 Strähne.

A. Gut, geben Sie mir 7 Strähne.

V. Haben Sie sonst noch einen Wunsch?

A. Ich möchte noch 15 Strähne Perlwolle für ein Kinderkleidchen und etwas Stopfwolle. Haben Sie auch Stricknadeln?

V. Zur Zeit haben wir nur diese drei Sorten in einer Länge von 22 und 35 cm aus Galalith, Stahl oder Aluminium.

A. Geben Sie mir von diesen hier 5 Stück, außerdem eine vernickelte, 30 cm lange Häkelnadel und eine Maschenauffangnadel.

V. Bitte sehr, Fräulein!

A. Jetzt fällt mir ein, zwei Knäuel weißes Garn Nr. 14 brauche ich auch noch. Könnten Sie mir auch Handschuhe zeigen?

V. Für die Handschuhe müssen Sie bitte zwei Tische weitergehen, die verkauft ein anderes Fräulein.

Rad bi imel (potreboval bi) dobro volno za telovnik k narodni noši.

Morda kupite to. Na skladišču imamo enobarvno ali fine mešane barve. Zelo prikladna je tudi za puloverje (pletene jopiče), kratke (moške) nočavice in nočavice, ker je posebno trpežna in razen tega zelo poceni!

Koliko stane predeno (štrana)?

Predeno 10 dkg stane 2 RM.

Koliko preden potrebujem za en telovnik?

Dobro, dajte mi 7 preden.

Ali želite še kaj drugega?

Rad bi imel še 15 preden biserne volne za otroško oblekico in nekaj volne za krpanje.

Ali imate tudi pletenke?

Sedaj imamo samo tri vrste, dolge po 22 in 35 cm iz galalita, tekla ali aluminija.

Dajte mi od teh tukaj 5 komadov, razen tega eno ponikljano, 30 cm dolgo kvačko in eno iglo za utemanje petelj.

Prosim lepo, gospodična!

Sedaj ee spomnim, potrebujem dva klopčiča belega sukanca št. 14. Ali mi lahko pokažete še rokavice?

Schuhstrecker, der — čevljarški raztezalnik (raz- za en telovnik rabite 6 do 7 preden.

* Smrtna kazen za povzročanje umetnih splavov. Dne 21. aprila 1944 je bila usmrčena 47-letna Therese Fink iz Tregista, ki jo je izredno sodišče v Grazu kot zločinko iz navade obsodilo na smrt. Therese Fink, ki je bila radi povzročanja umetnih splavov že predkaznovana, je mnogoštevilnim ženam proti plačilu povzročila splave. V nekem slučaju je njen poseg povzročil celo smrt noseče ženske.

*Uvedba potnih listov za inozemske delavce.

Počeniš s 1. majem t. l. je za potovanje inozemskih delavcev na področju Reicha predpisano, da imajo pri sebi potne liste. Take potne liste bodo izdajali vodje podjetij samo v izrednih primerih in če so za potovanje res potrebni vzroki. Inozemski delavci, ki bi se zasačili brez predpisane listine na potovanjih po železnici itd., so izpostavljeni nevarnosti, da se jih bo aretiralo radi suma preloma delavske pogodbe. Potni listi niso potrebni, če potuje inozemski delavec s predpisanim dopustnim listom ali povratnico za odhod v svojo domovino.

*Razpis nagrade za izboljšanje pralnega praška Rif. Urad Fachgruppe Seifen-, Wasch- und Reinigungsmittelindustrie je razpisal nagrado 5000 RM za izboljšanje kvalitete pralnega praška Rif, ki se ga trenutno izdeluje za pranje belega, grobega in barvanega perila. Cilj je, zvišati pralno moč prašku, ne da bi se pri tem uporabljalo sredstva, ki bi škodovala perilu. Razen tega sta še dva druga pogoja. Surovine, ki pridejo v poštev za izboljšanje, morajo biti na področju Velike Nemčije zadostni meri na razpolago, sedaj vsebujejo količine aktivnih snovi se pa tudi ne sme zvišati. Predloge je staviti do 1. avgusta 1944.

*Kaznovani zločinci zoper vojno gospodarstvo. 51letni poročen vratar Franz Batschun, njegova 23letna hčerka in tkalka Marija Batschun, oba iz Pechwald-a, Kreis Marburg-Land, in že večkrat radi tatvine predkaznovan 35letni oženjeni barvar Leopold Atschko iz Rast-a pri Marburg-u a. d. Drau, so kot nameščenci neke tekstilne tovarne kradli bombažovo prejo in druge dragocene surovine in jih izročali 36letnemu Fahrdienstleiterju Franz-u Friedrich-u in njegovi ženi, 38letni Mariji Friedrich, oba iz Rast-a, v svrhu predelave. Iz prediva izdelane nohavice so razprodali vsi skupaj deloma na odevski način za živila. Predivo, ki sta ga pridelala Friedrich-ova, bi zadostovalo za izdelavo 1200 parov nohavic. Stvarno so izdelali 800 parov. Pri Franz-u in Mariji Batschun in pri Atschko-tu je še otežljivo, da so zlorabljali zaupanje, ki so ga uživali s svojimi službami pri delodajalcu. Sodišče v Marburg-u je obsodilo Franz-a Batschun-a na dve in pol leti, Leopolda Atschko in Franz-a Friedrich-ta pa po 15 mesecev težke ječe. Maria Batschun, ki je ukradla razmeroma manj kakor njen oče, je dobila 8 mesecev, Maria Friedrich, katere udeležba pri predelovanju volne je slonela na gospodarski odvisnosti od svojega moža, je bila obsojena na 9 mesecev težke ječe.

*Stroga in pravična kazen. 45letni avtopodjetnik Rudolf Kraut iz Bleiburg-a, 36letni trgovec Franz Kormann iz Marburg-a ter 39letni vulkanizer Ernst Ziesler so v jeseni leta 1942. spravili v inozemstvo avtomobile, obroče in cevi, iz inozemstva so pa spravili v državo blago, ki je na nabavne liste in sicer, ne da bi ga ocarinili ter razen tega razpolagali z znatnimi vsotami, ne da bi imeli za to dovoljenje od pristojnega urada Devisenstelle. K vsemu temu so še tihotapili blago, ki je podvrženo nabavnim listom ter ga prodajali po zvišanih cenah. Kazenska zbornica sodišča v Marburg-u je sedaj obsodila Krauta na 3½ leta težke ječe, 30 tisoč RM denarne kazni in na 15 tisoč RM odškodninske kazni; Kormann je dobil 18 mesecev težke ječe, 100 tisoč RM denarne kazni in 5 tisoč RM odškodninske kazni; Ziesler 2 leti težke ječe, 100 tisoč RM denarne kazni in 5 tisoč RM odškodninske kazni. V slučaju neiztirljivosti denarnih kazni se ste spremenjaju nezitirljivosti denarnih kazni, se iste izpremenijo v dodatne visoke kazni težke ječe.

*Kazen za črno klanje. Pred sodiščem v Marburg-u a. d. Dr. sta se zagovarjala 37letni oženjen mizar Anton Melitschar in 42letni oženjen kmetovalec Vinzenz Pigner, oba iz Braunschweiga, radi črnega klanja in tihotapstva. Melitschar je zaklal dve kravi brez dovoljenja ter del mesa razprodal po visokih cenah. Pigner je črno zaklal teleta, meso uporabil za sebe, nadalje črno zaklal govedo ter brez dovoljenja razprodal meso, razen tega je Melitschar-ju pomagal pri črnem klanju in končno od njega kupil 62 kg mesa, ne da bi imel za to pravico in sicer za ceno 5 RM za kg. Sodišče je obsodilo Melitschar-ja na 1½ leta težke ječe in 500 RM denarne kazni, Pigner-ja pa na 2 leti težke ječe in 500 RM denarne kazni. Ker je zastopnik javne obtožbe zoper sodbo vložil priziv, je višja instanca Melitschar-ju zvišala kazen na 2 leti in denarno kazen na 1000 RM, pri Pigner-ju pa ječo na 3 leta in denarno kazen na 1000 RM.

Ob povratku naših ptic-selivk

Kako hitro mine čas — tudi tak, kakor ga ves svet doživlja sedaj. Človeku se zdi, kakor da je bilo šele včeraj, ko smo se poslavljali od zadnjih naših ptic-selivk, na daljno, nevarnostno polno pot do južnih prezimovališč. Če smo vse doslej vsako leto ob začetku spomladi zaskrbljeno čakali na povratek naših ljubljencev, smo letos še v posebnih skrbah za njih povratek. In, če je človek že tisočletja ugal o vzrokih selitve ptic in kljub raznim učenim razlagam do danes še ni prišel do pravega odgovora na to vprašanje, letos utegnemo priti bližje rešitvi te uganke. Morda nam prihaja na pomoč baš sedanja — vojna. Razločevati pa moramo že vnaprej potovanje ptic od selitve istih. Le na videz je to vse eno, ali ptice le potujejo ali se selijo. Potovanje je le slučajno in vzrok je le velika sila v gotovih krajih (n. pr. izredne vremenske katastrofe). Selitve ptic pa je nekaj rednega v jeseni in na spomlad in niti ni odvisno od pomanjkanja živeža, kakor so to nekateri dolgo časa imeli kot glavni vzrok za selitev ptic. Ptice se selijo baš v času, ko je v naši deželi tudi za nje v izobilju in ko je tudi vreme še ugodno ali — pri nekaterih pticah (n. pr. kukavica) še celo v sredi vročega poletja. Tudi tam v daljnih prezimovališčih (Egipt, Tunis, Maroko in dr.) so v tem času podani vsi pogoji za nadaljno — torej stalno bivanje doslej na Evropo navezanih ptic. Kdo je, ki vsako spomlad kliče naše ptice nazaj v rodni kraj? Nazaj čez dežele, kjer razsaja vojna vihra, nazaj preko Sredozemskega morja, preko vrhov Alp in mimo tolikih drugih nevarnosti na tej dolgi poti? Do zadnjega časa je namesto odgovora na splošno stal v veljavi

izgovor na mogoče, na takozvan »instinkt«. Ampak, ko so radovedneži hoteli kaj več vedeti o tem čudovitem »instinktu«, je postalo konec njegove veljave. Tako smo še danes tam, kjer smo bili pred tisoč leti, ko se je človek pričel zanimati tudi za tak nenavaden pojav kakor je redna selitev ptic in njih povratek.

Letošnji povratek naših selilcev se je precej zakasnil in je pričakovati še nadaljnih zamud. V rednih razmerah so se n. pr. marca, torej še ob začetku koledarske pomladi, letos dozdej pri nas še ni bilo nobene videti. Pogrešamo pa tudi drugih selilcev iz naših krajev.

Prijatelji ptic še niso bili nobeno leto tako zaskrbljeni zaradi povratka ptic-selivk, kakor so letos. Tudi sicer se je vsako leto računalo s dejstvom, da od cele ptičje armade, ki se je preko jeseni izselila, na spomlad ni nikdar vse vrnilo; vsako leto je bilo zaznamovati naraščanje izgub, ki so včasih doživljale tudi katastrofalno število. To so bile bridke izgube, ne samo za ljubitelje ptic, marveč še bolj občutne tudi za vrtnarje in sadjerejce. Letos je vse odvisno od vprašanja ali in kakšen vpliv bodo imeli vojni dogodki, ki se odigravajo tudi na potu vrnitve ptic-selivk. S tem v zvezi zanimive bodo tudi ugotovitve, kakšne posledice so med tem že povzročili v Afriki zaključeni vojni dogodki na vprašanje prezimovališč naših ptičjih kolonij.

Letošnji povratek naših ptic bo pač nekakšna generalna natura za njih inteligenco v izogibanju ogroženih zračnih pokrajin in v njih orientaciji pravega potovanja tudi preko jim dozdej neznanih pokrajin.

*Nova žrtve boljševiškega terorja. Boljševiški banditi so v noči od sobote na nedeljo med Kovnom in Vilno ustrelili vilenskega metropolita Sergeja, eksarha Litve in Letlandije. Metropolit Sergej se je opetovano ostro izrazil proti delovanju boljševikov, zlasti pa je bičal cerkvam prijazen plašč, s katerim skuša boljševizem prikrivati svoje sovraštvo do verstev. Sedaj je Moskva po svojih plačancih odstranila moža, ki je bil v Baltiku v napotje.

*Židje so imeli v Budimpešti najlepša stanovanja. V Budimpešti so začele oblasti pravično razdeljevati stanovanja, ki so jih — najlepša namreč — imeli zasedeni nesorazmerno sami židje. V Budimpešti je živelo do sedanjega obračuna z židovstvom 282.000 židov, ki so tvorili nekako 16% celokupnega prebivalstva madžarske prestolnice. Židje so imeli 10% vseh devetsobnih, 34% vseh osemsobnih, 35% vseh sedemsobnih, 37% vseh šestsobnih, 41% vseh petsobnih, 43% vseh štirisobnih, 39% vseh trisobnih in 48% vseh dvosobnih stanovanj. Židje so imeli potemtakem nesorazmerno najlepša stanovanja zasedena tako, da ostalo madžarsko prebivalstvo ni moglo priti do primernih stanovanj. Sedaj bodo madžarske oblasti napravile red tudi v tem oziru.

*Rekord židovskega zaslužka. Glasom angleških poročil je žid Louis B. Mayer, ki je zaposlen pri filmskem koncernu Metro-Goldwyn-Mayer kot ravnatelj in je hkrati tudi lastnik istega, leta 1943 zaslužil 1.138.992 dolarjev. To je dohodek, ki poseka vse ostale zaslužke ameriških milijarderjev.

*Evakuacija Bratislave. Te dni so v slovaškem glavnem mestu Bratislavi končali prostovoljno evakuacijo iz letalsko-zaščitnih ozirav. Prestolnico je zapustilo 30 tisoč ljudi. 12 tisoč ljudi se je poslužilo pomoči državnih uradov za evakuacijo, ki se je izvršila brez vsakih motenj. Kolikor je še ostalo v Bratislavi otrok, jih bodo pristilno evakuirali.

*Smrt ameriškega mornariškega ministra. Ameriški mornariški minister, polkovnik Frank Knox, je nenadoma umrl pretekli petek popoldan po kratki bolezni v 70. letu svoje starosti.

*Nov župan mesta Milano. Milanskim županom je bil imenovan inž. dr. Guido Andreoni, ki se je kot letalski častnik odlikoval na raznih frontah.

*Nov turški poslanik na Japonskem. Novim turškim poslanikom v Tokiju je bil imenovan Muzafer Goeker, dosedanj predsednik odbora za zunanja vprašanja v turškem zunanem ministru.

*Francoski židje morajo delati. Francoski minister za javna dela je odredil, da se morajo židje vpustaviti v delo na kmetih.

*Vezuv je poškodoval 70 zaveznih letal. Kakor poroča »Daily Telegraph«, je izbruh Vezuva poškodoval 70 angleških in ameriških letal, in sicer na ta način, da se je na letala vsula ploha kamenja in vročega pepela. Ploha je pršla tako nepričakovano, da niso mogli spraviti dotičnih letal pravočasno na kak varen kraj.

*Smrt bivšega portugalskega prezidenta. 29. aprila je umrl v mestu Porto nekdanji portugalski državni predsednik dr. Bernardino Machado. Dosegel je 93. leto svoje starosti. Machado je bil eden izmed najstarejših, še živih prvoboriteljev za portugalsko republiko.

*Vesel dogodek na danskem kraljevskem dvoru. Danska prestolonaslednica je rodila 29. aprila zdravo princeso.

*Petioti še vedno iščejo. Znanega množinskega morilca dr. Petiota še francoska policija do danes ni našla. Pretekli petek so oblasti zasliale zakonski par, ki je bil v zvezi s Petiotom, da bi mu prekrbel potne liste za Argentino. Zakonca sta opisala cinizem, s katerim je morilec vabil svoje žrtve v past. Za ponarejene potne liste je zahteval dr. Petio 90.000 frankov, obenem pa je svetoval obema zakoncema, naj prodasta celokupno imovino. S tretje strani sta bila zakonca opozorjena, naj se ne spuščata v pogajanja s znanim lopovom, ter sta se na ta način izognila strašni usodi.

*Velike poplave Missisipplja. Kakor poroča agencija Reuter iz New Yorka, je dosegla poplava veletoka Missisippi pretekli četrtek svoj višek. Voda je poplavila že 500.000 akrov orne zemlja.

*Letni čevlji iz stekla. Češki list »Obzore«, ki je strokovno glasilo delavstva v industriji, ki predeluje kamenje, zemljo in steklo, poroča, da so nekatere trgovine mesta Prage v svojih izložbah razstavile čevlje, ki so izdelani iz stekla. Gre samo za razstavne pare in so mišljeni za povojno dobo. Steklo, iz katerega so izdelani, ni navadno steklo, temveč posebne vrste nezdroljivo steklo, ki je hkrati elastično in je v steklarski industriji dobilo ime »Pleksi«. Najprej so to steklo uporabljali za izdelovanje raznih tehniških predmetov. Tako je na primer v nekem filmu igrala neka jazz-godba z instrumenti iz Pleksi-stekla. V Parizu so nedavno preizkusili potapljaško obleko iz istega materiala, sedaj so pa v poskusne svrhe izdelali nekaj parov čevljev. Hoja v teh čevljih je baje udobna ter so veliko boljše kakovosti kakor usnjeni. Čistijo se samo z mokro cunjco.

Uči se nemščine!

POSTOJANSKA IN GIBLJIVA STRATEGIJA

Beseda strategija pomeni umetnost voditi vojno ali armade. Iz zgodovine vojn poznamo dve vrsti vojskovanja, ki sta se, akoravno vzporedno z razvojem napredka, izpopolnili in dvignili, ohranili v glavnem vse do danes. V mislih imamo premikalno ali gibljivo ter trdnjavo vojno. Iz nekdanjega načina trdnjavske vojne, to je vojskovanja z obleganjem in obrambo trdnjav, se je v prvi svetovni vojni 1914-1918 izcimil takozvani postojanski ali pozicijski način vojskovanja, v nemščini: Stellungskrieg.

Medtem ko sta se do prve svetovne vojne nasprotnika spoprijemala po njivah, travnikih, gozdovih, pašnikih, hribih in gorah, kjer sta si pešota in konjenica s podporo artilerije in ostalih možnih vrst orožja trudili na premikalni način prizadeti nasprotniku porazne udarce in se je vse to odigravalo nekako tako, kakor so se učili vojskovanja naši stari očetje in pradedi vse do hruha prve svetovne vojne po bivših cesarskih in kraljevih garnizijah in vežbališčih, se je leta 1914. in 1915. ta način vojskovanja spremenil v pozicijsko vojno. Bojne črte ali frontne linije se niso samo vkopavale v zemljo, da bi imele pred obstreljevanjem iz nasprotnikove bojne črte nekako zaščito, temveč tudi zato, da so iz svojih utrjenih rovov s svojim streljanjem uničevale nasprotnika in njegove utrdbe. Tozadevna fortifikacijska ali utrievalna dela, ki so našla svojo ramiš in svoj vzgled v utrdbah, kakor so jih že od nekdaj imela utrjena mesta ali trdnjave, so se časoma tako izpopolnila, da so si stale glavne bojne črte vseh front v letih 1916-1917 in 1918 tako utrjene nasproti, da jih najhujši bobneči artilerijski ogenj mesece in mesece ni mogel porušiti in pripraviti za balonetni napad. Ta način vojskovanja je takrat tudi nemalo vplival na trajanje vojne, ker jo je podaljševal.

Sedanja vojna, v katero je vojna tehnika prinesla mnogo v svetovni vojni pridobljenih in pozneje izpopolnjenih izkušenj, se je prvotno gibalna na premikalni način, in sicer z ozirom na motorizirane formacije, letala in mehanizirano orožje vseh vrst z ogromno brzino. Ščasoma so pa peracije, posebno na vzhodni fronti prešle v pozicijski način vojskovanja, kar velja posebno

za severni del ter tudi za boje v zimskih mesecih 1941-42, 1942-43 na ostalih delih imenovane fronte.

Pozicijsko bojevanje služi lahko raznim namenom. Namenjeno je lahko samo obrambi in ohraniti frontne črte, lahko pripravi napade in ofenzive na nasprotno fronto, lahko pa tudi samo nadleguje sovražnika, da ga veže in zaposli, medtem ko s tem istočasno krije priprave za morebitno lastno ofenzivo na kakem drugem odseku, kjer bo sovražnika iznenadilo. Držanje dobrih postojank, ki se dajo uspešno braniti ter odbijanje mnogoštevilnih sovražnih napadov na leto, lahko elabi nasprotnika v večji meri, kakor kakšne z velikim rizikom povezane ofenzive, ki vedno ne uspejo popolnoma, zahtevajo pa večje izkuge kakor obramba.

Premikalne vojne operacije se navadno vršijo s prodiranjem ali z umikanjem. Večina ljudi vidi v prodiranju uspeh, v izoqibanju spoprijema z nasprotnikom pa neuspeh. To pa ne drži vedno. Strategija in taktika vseh časov sta pokazali, da so tudi odmikajoča gibanja lahko uspehi, kakor je tudi neuspeh slepo napredovanje s celimi armadami ter zasledovanje iz taktičnih razlogov se umikajočega sovražnika, ki jih potem odreže, ujame in uniči. Takih primerov pozna zgodovina vojn dovolj.

Premikajoči način vojskovanja lahko povzroči položaje, da se bojna črta preloži tudi globoko v lastno ozemlje, če so tam za obrambo ali pa za poznejšo ofenzivo odločilnega značaja uspešnejši in boljši pogoji. Izpraznitve raznih mest, področij in dežel ter umik na strategično važnejše in boljše ozadje, tudi če gre za lastno ozemlje, ni nikakšno merilo za odločitev vojne kot take, akoravno je veliko bolj prijeten občutek, če se fronta premika globlje v sovražno zemljo. Pri vsem tem pa tudi kraj in lega glavne bojne črte ali fronte nista važna. Važno je, da je fronta cela, neprebita, nepretrgana, nepremagana in da vzdržuje naval in pritisk nasprotnika.

Tudi za končen zid vojne ni važno, kje teče glavna bojna črta. Zmagovito končani zadnji boji se lahko vršijo kjer koli, tudi na lastnem ozemlju, če je povzročijo sovražniku končen poraz.

V poklicnem življenju je možki v svojem četrtem življenjskem razdobju idealen šef, ki presodi vsako zadevo stvarno, dobro in pretehtano. Načini ne vplivajo nanj več revolucionarno, ker jih z razumom obvlada. Tu in tam se lahko opazajo že prvi lahki znaki utrujenosti in popustljivosti duševnih sil. Novi vtisi se lažje pozabijo ali pa preidejo. V tem pa še ni začetek staranja.

Okrog šestinpetdesetih let, to je v petem življenjskem razdobju, se radi pojavljajo neugodni telesni pojavi. Življenjska jesen prav rada potrka na vrata. Duhovni konflikti posebnih vrst se menjaio. Gre za dobo takozvane »mene«, ki je pri ženah prav kritična in se pojavi tudi nekaj let preje. Pri tem pa ne gre toliko za meno, kakor za nastop novega boja za dosego najvišjega cilja, ki ga hoče človek doseči v šestem življenjskem razdobju. Temu cilju lahko rečemo: »Mír in jasnost starosti«.

Tako gledano, ima življenje preko sedemdesetih let poseben pomen. Načini, ki vznemirjajo in povzročajo duhovne konflikte, so splavali v mirnejše vode. V kolikor niso izumrli, so obvladani ter jih vodi mir in modrost starosti. V tem času so na človeku vidni telesni znaki starosti, duhovno in duševno je pa tak človek dosegel najvišjo točko, kar pomeni, da je staranje postalo duhovno-duševni problem. Starec ali starica z jasnim mirom starosti lahko vplivata mladostno.

Poapnenje srčne žile odvodnice, ki se začne že s tridesetim letom, še ni znak staranja. Zmožnost, prevdarno in mirno misliti, lahko podeli starcu-slabiču mladostno svežost. Mlad človek, ki pa nima teh sposobnosti v zadostni meri, lahko vpliva starikavo.

Goethe je z osemdesetimi leti še ustvarjal. Mnogi veleumi so pa že v mladih letih shirali telesno in duševno.

Staranje torej ni odvisno od let. Pojav hiranja v možganih, kjer je sedež vseh duhovnih sil, lahko že v življenjski mladosti povzroči ostaritev. Možgani, ki so zdravi in v redu, so pa kljub visoki starosti in telesni oslabeledosti zmožni, omočiti mladostno svežost. Vprašanje začetka sta-

ranja je morda bolj duhovno-duševnega kakor pa telesnega značaja.

O prehrani

Ljudstva se niso vedno prehranjevala na način, kakor se prehranjujemo danes. Sodoben način prehrane je star komaj kakih par človeških življenj. Naši predniki so živeli čisto drugače kakor mi. Živeli so predvsem veliko bolj razumno in so zato v marsičem bili tudi bolj odporni kakor mi. Razna znanstvena dogajanja zadnjih desetletij so pokazala, da je bila bolj enostavna in na domačo zemljo navezana prehrana veliko bolj koristna človeškemu telesu, kakor poznejša pojfenjena, ki je dosegla v sodobnosti svoj višek.

Nekdaj je človeštvo živelo v glavnem od tega, kar mu je dala domača gruda in ker so ljudje tudi bili plod svoje zemlje in svojih krajev, so jim lastni pridelki kot hrana najbolj prišli in koristili.

Razvoj pa je prinesel čas, ko se je začelo uvažati razna živila kot trgovsko blago iz raznih krajev onstran morja, ki so časoma začele prihajati na naše mize. Med temi je bilo mnogo živil, ki so izpostavljene nevarnosti kvarenja. Da se je to preprečilo, je civilizacija našla sredstva, s katerimi so se iz prekomorskih dežel uvožena jedila ohranjela v nepokvarjenem in užitem stanju. Pri tem je znanost šla tako daleč, da so začeli gotovim pridelkom kakor sadju in drugim dodajati tudi umetne snovi, ki niso vedno odgovarjale sestavi sadežev iz toplih krajev. Vse to se je zgodilo in moralo zgoditi radi nastanka velikih mest, kjer je število prebivalcev potrebovalo ogromne količine živil. Velika mesta se namreč ni moglo preživljati z dovolom živeža iz okoliškega podeželja, kakor je to bilo možno pri manjših mestih. Zato so pa morali imeti sredstva za ohranitev živil.

K vsemu temu je prišla še kalkulacija gospodarstva, ki je na stvari hotelo in moralo tudi zaslužiti. To je dalo povod, da se je pospeševalo potrošnje živil.

Neovrgljivo pa je, da se pri vsaki še tako dobro premišljeni in odlično izdelani previdnosti in nameri lahko pripetijo in veljijo pomanjkljivosti, ki se odpravijo šele, ko jih neko ugotovi in ko so za to dani pogoji. Isto je tudi glede prehrane, zato se ni čuditi, da so razne telesne nevolje kakor težavna prebava, revmatizem, protin, sladkor-na bolezen, prebrano izpadanje zob itd. pojavi, ki imajo v največji meri svoj izvor v nepopolnoma v redu izrabni in neprimerni izbiri prehrane.

Kako pa izgleda pravilna prehrana človeka? Odgovor se edino lahko glasi: »Naravna, kolikor mogoče malo spremenjena hrana, ki nam zraste na domači zemlji.« To je kruh, krompir, sočivje vseh vrst, sadje, mleko, mlečni izdelki, stročnice in končno tudi meso in ribe. Našteta jedila nudijo vse, kar potrebuje človeško telo za svoje potrebe. Najbolj zdrava hrana je rastlinska, zato jo pa moramo najbolj čielati, medtem ko nam meso koristi le, ako ga ne uživamo prekomerno. Glavna jedila, ki nam ohranijo in očuvajo zdravje, so sadje, kruh iz rži, mleko in mlečni izdelki, kar naj prevladuje, pripravljeno na razne načine, na vseh naših jedilnih mizah.

O Pozor na kačkake — strupenjake! Čeprav je letošnja spomlad še zelo skopa z lepimi, toplimi in sončnimi dnevi, vendar v toliko je medtem že poskrbela, da je vse, kar se je skrilo in zarilo pred mrazom zime, že vstalo in prišlo, priletelo ali pa se priplazilo na beli dan. Posebno strupeni kačkaki — pri nas jih zastopa samo ena vrsta, in to je modras — zavzemajo prisojna zavetja, da se tam pošteno pregrejejo in navžijejo novih moči za življenje preko poletja. Je sicer res, da je v tem stanju še len, neokreten in nebojevit; toda, baš zato je tembolj nevaren za tiste, ki ga v tem stanju ali nalašč dražijo, ali pa se mu nehote približujejo bolj kakor mu je ljubo. Dražit ali sicer izzivat se tudi v takem stanju ne pusti. Marsikdo je tudi že v tem času svojo nepotrebno drznost ali neprevidnost dražo plačal. Na spomladnih izletih po naših slikovitih sončnih brdih in goricah imejmo oči odprte zlasti pri odpočitkih ali nabiranju pomladnega cvetja; in če pri tem zapazimo takega kačkaka, storimo najbolje, da ga pustimo v miru in to zlasti še, če nismo popolnoma sigurni, ali je ali ni modras. Kakor bomo ob drugi priliki videli, so tudi kače koristne živali.

TO IN ONO

Kedaj ostari človek?

Pod gornjim naslovom je zdravnik dr. F. Nettesheim napisal kratko razpravo, iz katere posnema-mo sledeče glavne misli:

Novorojenček je ravno tako podvržen normalnemu sprejemanju in predelovanju hrane in boleznim kakor vsak dorasel človek. Razlike so samo principielne in v stopnjah. V otroški dobi je limf- aparat zelo razvit ter zajema v primerjavi z doraslim človekom veliko večji del telesa. Takozvana Thymus-žleza raste na primer do pubertete in se potem zopet skrči.

Vsakih štirinajst let se baje izvrši v normalnem človeškem življenju gotova sprememba. Prvih štirinajst let otroške dobe je posvečenih rasti in razvoju telesa. Drugo razdobje do osemindvajsetega leta predstavlja velik prevrat, ki ga povzročajo leta razvoja. V tem času vre in prekuha mladega človeka novo, do tedaj še neznano življenje. Nadaljnji življenjski odsek je preizkušnja za nadaljnjo bodočnost. Načini po prehranjevanju in igranju nadomesti nastali spolni načun. Po okoliščinah ta načun obvlada otroški razum. S tem je nastopil čuden boj, ki lahko potane odločilen za vse poznejše življenje. Iz teh konfliktov se izoblikuje človek tretjega življenjskega odseka ali razdobja — on postane nato bojevnik v boju za svojo obstanek. Ta doba še ni popolnoma uravnovešana in izravnana, pač pa človek v tretjem življenjskem odseku že spoznava svojo pravo duhovno in duševno strukturo. Z dvojnštiridesetimi leti nastopi četrti življenjski odsek. Sedaj je šele človek dosegel razdobje, ko začne dobro premišljeno in pravilno razsodno življenje. Pamet ali razum v tem času zavirata vse neizpolnjive in nedosegljive želje in predstave. To je sedaj čas »najboljših let«. Mož v teh letih stoji na višku svojega ustvarjanja, on je idealen družinski oče, kakor je tudi žena v teh letih idealna mati in čuvarica družine. Človek teh let najbolj ločeno misli, on loči dobro od slabega, ima dar za kombinacije ter je v posesti najvišjih duhovnih sposobnosti.

Amtliche Bekanntmachungen

Die Obst- und Weinbauschule Marburg-Drau, Steiermark

hat die Aufgabe, junge Leute bäuerlicher u. anderer Herkunft zu tüchtigen Landwirten u. zu aufrechten deutschen Menschen zu erziehen. Sie sollen befähigt werden, landwirtschaftliche Betriebe, insbesondere Obst- und Weinbaubetriebe einzurichten und zu führen. Dieses Ziel wird erreicht durch den Schulungsunterricht und durch praktische Betätigung in der großen, vielseitigen Schulwirtschaft. Die Ausbildung dauert 2 Jahre. Das neue Schuljahr beginnt am 15. September 1944. Alles Nähere erfahren sie aus einer Schulschrift, welche bei der Anstaltsdirektion einzuholen ist. 576

Die Direktion der Obst- und Weinbauschule Marburg-Drau, Steiermark.

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark Der Beauftragte für Arbeitsfragen.

Bekanntmachung

Es besteht Veranlassung, nochmals auf die Verordnung des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark vom 7. 2. 1944 über die Meldepflicht von Männern und Frauen, die aus Anlaß des Luftkrieges ihre bisherige Tätigkeit aufgegeben haben, hinzuweisen.

§ 1.

Personen, die seit dem 1. April 1943 eine selbständige Berufstätigkeit in ihrem bisherigen Unternehmen oder eine unselbständige Berufstätigkeit in ihrem bisherigen Betriebe wegen Luftgefährdung oder nach Fliegerangriffen aufgegeben haben oder künftig aufgeben, müssen sich unverzüglich bei dem für ihren jeweiligen Aufenthaltsort zuständigen Arbeitsamt melden. Von der Meldepflicht sind Personen befreit, die unter Mitwirkung des Arbeitsamtes anderweitig eingesetzt sind.

§ 2.

Die Meldung hat mündlich oder schriftlich zu erfolgen. Die Meldepflichtigen haben dem Arbeitsamt auf Verlangen alle notwendigen Unterlagen vorzulegen, sowie alle erforderlichen Auskünfte zu erteilen. Das Arbeitsamt kann auch das persönliche Erscheinen anordnen.

§ 3.

(1) Das Arbeitsamt kann von den Meldepflichtigen die Meldung und das persönliche Erscheinen durch Zwangsgeld bis zu 10 000 RM erzwingen. Die Zwangsgelder werden im Verwaltungszwangverfahren beigetrieben und fließen dem Reichsstock für Arbeitseinsatz zu.

(2) Meldepflichtige, die gegen die Vorschriften dieser Verordnung verstoßen, werden auf Antrag des Leiters des Arbeitsamtes mit Gefängnis und Geldstrafe oder mit einer dieser Strafen bestraft. 574

Kroatische Umsiedler!

Alle kroatischen Umsiedler, die das 15. Lebensjahr vollendet haben, müssen im Besitz einer Legitimation der Deutsch-kroatischen Umsiedlungskommission sein. Um allfällige Anstände im Zuge der ausländerpolizeilichen Überwachung zu vermeiden, werden alle kroatischen Umsiedler, die das 15. Lebensjahr vollendet haben und noch nicht im Besitz einer Legitimation sind, aufgefordert, unverzüglich beim Konsulat des Unabhängigen Staates Kroatien in Graz, Jahngasse 2a, die Ausstellung einer Legitimation zu beantragen. Dem Antrag ist eine Personalurkunde (Taufschein, Trauungsschein, Heimatschein u. dgl.) beizulegen. 2272

Deutsch-kroatische Umsiedlungskommission
in Marburg/Drau

Hrvatski preseljenici!

Svi hrvatski preseljenici, koji su stariji od 15 godina moraju posjedovati izkaznicu Hrvatsko-njemačkog povjerenstva za preseljenje. Da se predusretne neugodnim posljedicama, koje bi mogle nastati radi redarstvenih propisa o nadzoru inozemaca, pozivaju se svi Hrvati-preseljenici stariji od 15 godina, koji još nemaju takovih izkaznica, da zatraže od Hrvatskog konzulata u Grazu, Jahngasse 2a, izdanje takove izkaznice. Molbi treba priložiti osobne izprave (krstni list ili domovnicu, vjenčani list i t. d.)

Hrvatsko-njemačko povjerenstvo za preseljenje
u Marburgu a. d. Drau. 573

Turteltaube —
Weibchen —
grau mit schw.
Halsring, ras-
scheest zu kau-
fen gesucht. —
Angeb. unter
»Tauben« an die
Geschäftsstelle
der »M. Z.« in
Pettau 575-4

Zwei Hafner- u.
Töpfer-Lehr-
linge werden auf-
genommen bei
Anton Reisp,
Marburg-Drau,
Kernstockgasse
Nr. 10. 554-6

Dienstmädchen,
das womöglich
Radfahren kann,
wird sofort auf-
genommen. —
Bäckerei, Lemb-
bach 23, b. Mar-
burg. 527-6

Brave Hausge-
hilfin, die auch
etwas kochen
kann, wird sof.
im Kaufhaus am
Lande, Kreis
Luttenberg,
aufgenommen.
Anträge an die
Verwalt. »Staj.
Gospodars«, un-
ter »Kaufhaus«. 536-6

Fräulein sucht
Wohnung und
Kost in Brunn-
dorf. Anträge
unter »Ruhig
273« a. d. Ver-
waltung. 578-8

28jähr. Unter-
steierer, Profes-
sionist, wünscht
zwecks Ehe Be-
kanntschaft mit
einfachem Mäd-
chen, welches
Freude zur
Wirtschaft hat.
Vermögen Ne-
bensache. - An-
träge a. d. »M.
Z.«, unt. »Ver-
mögen«. 572-12

Kaufe gebrauch-
te Tambura-
schen (Far-
kasch) 4saitige
Blisernica oder
Bratsch. Ange-
bote an Johann
Sekornja, Lager
90, Wallnitzstr.
20, Dresden 28,
Postleitzahl 10.
562-14

Verkaufe Leder-
tasche, 50 RM,
u. verschiede-
ne Eisenbahner-
uniformen oder
Tausche gegen
Zivilkleider. —
Marburg-Dr.,
Domkogelgasse
1. 579-14

UPOŠTEVAJTE
PREDPISNE
LETALSKE
ZAŠČITE!

Mitteilung

Ich bringe allen Interessenten zur Kenntnis, daß
ich vom Finanzamt in Marburg als

Helfer in Steuersachen

zugelassen wurde.
Meine Kanzlei befindet sich in der Beethoven-
straße Nr. 2. Es werden sämtliche Buchhaltungs-
und Bilanzarbeiten übernommen, sowie alle Steu-
erfragen behandelt.

Ant. Rud. Legat

Helfer in Steuersachen

Marburg a. d. Drau, Beethovenstraße 2

Herrenfahrrad
Tausche gegen
eine tadell. Kla-
vierharmonika
od. guten Rund-
funkempfänger.
Adr. in der Ver-
waltung. 580-14

NEUES Pulver für Wuchs
und Mästung der
Schweine
REDIN,
mit garantiertem Erfolg!

Zentraldrogerie EMIL THOR
Marburg (Drau), Herrngasse 33

Zu kaufen gesucht

Abfälle! Altpapier, Hadern,
Schneiderabschnitte, Textilabfä-
lle, Alteisen, Metall, Glasscher-
kalt laufend jede Menge Alois
Arbeiter, Marburg/Drau, Drau-
gasse 5. 4

Verschiedenes

Prothesen jeder Art — Leder —
Leichtmetall — Holz-orthopä-
dische Apparate, Leibbinden, Gum-
mistrümpfe erzeugt und liefert
das führende Fachgeschäft F.
EGGER, Bandagen und Orthopä-
die, Lieferant sämtlicher Kran-
kenanstalten und Sozialinstitute.
Marburg/Drau, Mellingerstr. 3.

Bandagen aller Art, sowie Pro-
thesen erzeugt die altbekannte
Firma FRANZ BELA, Bandagist,
Marburg/Drau, Herrngasse 5.

Brotgetreide

dient heute nur der menschlichen
Ernährung! Daran müssen alle
Geflügelhalter ebenso denken wie
der Verbraucher von Eiern, der
sich immer erst überlegen möchte,
ob die ihm zugeleiteten Eier nicht
zu einem späteren Zeitpunkt noch
besser zu verwenden sind. Dann
legt man sie erst mal in

Gavanol
- dort halten sie sich.

Hast traf uns die traurige Nachricht, daß
unser lieber Sohn, Bruder und Onkel

Georg Turk

Gefreiter

im blühenden Alter von 22 Jahren, am 27. März 1944,
an der Ostfront für Führer und Vaterland gefallen
ist.

Stadeldorf-Cilli, den 19. April 1944.

In stolzer Trauer.

Georg und Emma, Eltern; Franz (z. Zt. im Felde), An-
ton, Stephan, Ferdinand, Albin, Fanni, Maria und Jo-
sefine, Geschwister; Emma, Großmutter; Michael Art-
nak (z. Zt. im Felde), Schwager, und alle übrigen
Verwandten.

577

Oglašujte!